

OPTİSYENİN

E-DERGI
Sayı: 39 ŞUBAT 2017
SESI
Optik Magazin Dergisi

HABER

Gözlük bir İtalyan buluşudur

EKONOMİ

Fark yaratan arayı açıyor

MODA

Gözlük tutkusu

SAĞLIK

Lens kullanırken
gözlük takılır mı?

www.mercanoptik.com.tr

ben.x®
sunglasses

ben.x®
memory eyewear

by

mercan

@benxeyewear

Colour your day

*with easily changeable temples
and various colour options
more colourful days*

ben.x[®]
MEMORY EYEWEAR

Geleceğin progresifi
Progresifin geleceği

nucleo

A Variable Base Curve Lens

ŞUBAT 2017

EDİTÖRDEN 7

SEKTÖRDEN VE DÜNYADAN HABERLER 8

8 HABER

Gözlük bir İtalyan buluşudur

14 TARİH

Batı'da Gözlükçülük Tarihi

18 SAĞLIK

Göz sağlığı ile ilgili tavsiyelerin çoğu hurafe

22 SAĞLIK

Az görme nedir? Az görme sebepleri nelerdir?

24 EKONOMİ

Fark Yaratan Arayış Açıyor

28 SAĞLIK

Migrene mavi gözlük tedavisi

DOSYA KONULARI

SAĞLIK A Vitamini Eksikliği 30

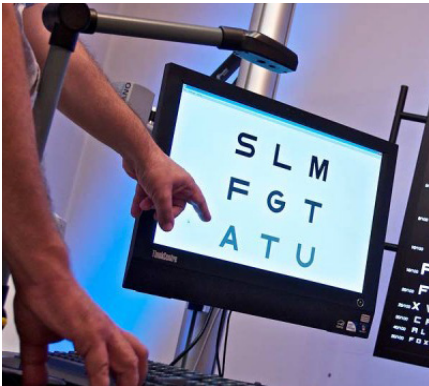
SAĞLIK LENS KULLANIRKEN GÖZLÜK TAKILIR MI? 32

TARİH Tekirdağ'lı bir prens, bir ulusal kahraman: II. Ferenc Rakoczi 34

MODA Gözlük tutkusu 36

HOBİ Bir Dekorasyon Malzemesi Olarak: Kitaplar 38

MODA Dünyanın En İlginç 9 Gözlüğü 40

TARİH Pera Palas'taki sırlarla dolu anahtar 44

SEKTÖRDEN Hüseyin Çırpan / Ne zaman adam oluruz? 50

SAĞLIK Murat Uyar / Doç. Dr. Murat UYAR / Göz ve Zihin Açıklığı 52

FIRTINA ÖNCESİ Prof. Dr. Mikdat Kadioğlu / Hem havalı hem de bilgili olsun 54

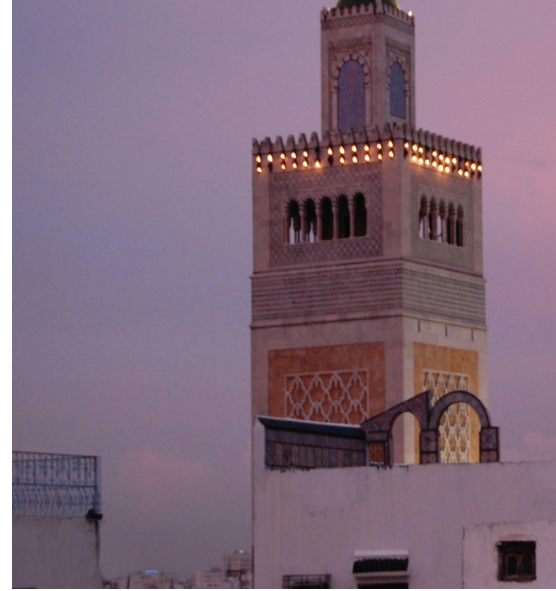
GÖZLÜK BİR İTALYAN BULUŞUDUR 14

YOLNAME

Mustafa Küreli'nin kaleminden;

TUNUS

56

OPTİSYENİN SESİ E-DERGI

Ayda bir yayınlanır

Şubat 2017

www.optisyeninsesi.com Adına

İmtiyaz Sahibi

Orhan Küreli

Sorumlu

Yazı İşleri Müdürü

Ozan Küreli

Yazı Kurulu Üyeleri

Mustafa Küreli, İlm. Av. Oğuz Ünal
Hakan Hürsever, Prof. Dr. Miktad Kadıoğlu
Dr. Ahmet Doğan Ataman, Mehmet Can
Şahin

Görsel Yönetmen

Mustafa Küreli

**Grafik Tasarım-Uygulama ve Editöryal
Çalışma** Tuna Yıldırım / CLINART Str. Arş.

Sağ. Dan. Org. Yay. Ltd. Şti.
(0 212 291 54 83)

Reklam Pazarlama

0 535 586 05 93
tunayildirim1972@gmail.com

Fotoğraf Editörü

Cesur Erol

E-Posta:

bilgi@optisyeninsesi.com
dergi@optisyeninsesi.com

Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarına aittir. Reklamların sorumluluğu ise reklam verene aittir. Dergide yayımlanan yazı ve resimler kaynak gösterilmek suretiyle iktibas edilebilir. Optisyenin Sesi günlük ortalama raytingi 3000 olan www.optisyeninsesi.com internet sitesinde yayımlanmaktadır.

Bu dergi Şubat 2017 tarihinde internetten online olarak izlenebilmiştir.

Colour your day

*with easily changeable temples
and various colour options
more colourful days*

ben.x[®]
MEMORY EYEWEAR

Yeni başlangıçlar yeni umutlar

Her şey tabii ki olacağına varacaktır. Ancak şu gerçeği unutmamalıyız! Sadece birbirlerimizle rekabet etmek uğruna sektörümüze zarar verecek fiyatlarla, diğer bir meslektaşımızı eleştirmekle sadece kendimize zarar veririz.

Değerli Meslektaşlarım,
Bir ayı ve bir yılı daha geride bıraktık. Ekonomik zorluklar, dolar aldı başını gidiyor, başkanlık seçimi derken sektörümüzde de bir takım yeni değişimler oluyor. Bunlardan ilki SGK' nın uygulamaya koyduğu sözleşme bedelleri...
Ülkemizde sektörel anlamda değişimleri gözlemlerken uluslararası arena da da İki dünya devinin evliliğine şahit olduk. Şimdi tüm dünya bu birleşimden ne doğrultuda etkilenecek hep birlikte göreceğiz.
Her şey tabii ki olacağına varacaktır. Ancak şu gerçeği unutmamalıyız! Sadece birbirlerimizle rekabet etmek uğruna sektörümüze zarar verecek fiyatlarla, diğer bir meslektaşımızı eleştirmekle sadece kendimize zarar veririz.
Tüm meslektaşlarımıza hayırlı işler dilerim.

Saygılarımla
Orhan Kürelİ

GÖZLÜK BİR İTALYAN BULUŞUDUR

En eski merceği 3000 yıl önce Suriyeliler yapmıştı. İlk numaralı gözlük 1286'da İtalya'da ve ilk modern güneş gözlüğü ise 1929'da ABD'de yapıldı.

3000 yıl önce Suriye'de yapılan cam mercek

İlk Mercek Suriye'de Yapıldı

Dünyanın en eski merceği 3000 yıl önce Suriye'de yapılmıştır. Doğal bir kristali aşındırarak mercek şekline getiren Suriyeli ustaların merceği hangi amaçla kullandığı bilinmiyor. Bir İtalyan bilim adamı, bu merceğin teleskop yapımında kullanıldığını öne sürmüştü. Suriyeli ustaların yaptığı mühürlerde çok küçük yazı ve şekiller vardır. Merceğin, bu tür küçük yazı ve şekilleri işlemek için

büyüteç olarak kullanıldığına daha çok inanılıyor. Mercek kelimesinin İngilizcesi "lens"tir ve Latince "mercimek" demektir. İnce kenarlı mercekler mercimeğe benzediği için bu ad verilmiştir. Mercekle ilgili ilk yazılı belge M.Ö. 424'ten kalan bir Antik Yunan belgesidir. Yazıda, güneş ışınlarının merceklerle bir noktaya toplanıp ateş yakılması anlatılır. Romalı filozof da su dolu bir cam kürenin yazı ve şekilleri büyüttüğünü yazmıştı. Filozof İbn al-Haytham, Mısır'da halife Al-Hâkim döneminde hapisnede iken, 1020 yılında "Optik Kitabı" adlı eserini

Colour your day

*with easily changeable temples
and various colour options
more colourful days*

ben.x[®]
MEMORY EYEWEAR

yazdı. Kitap, daha sonra Latince'ye çevrildi ve Avrupalılar'ın ışık ve mercek ilişkisini anlamasını sağladı. Roger Bacon, kilise tarafından 1257'de hapse atıldığı süre boyunca mercekler üzerinde çalıştı. Bacon, 1262'de merceğin büyütme özelliklerini anlatan eserini yayınladı.

Çift camlı gözlüğün ilk örneklerinden (1403)

Mercekten Gözlüğe İlk Geçiş İtalya'da Oldu

Merceklerin ışığı bükerek objeleri nasıl büyüttüğü anlaşıncaya kaliteli mercek yapımı gelişti. Rahat okuyup yazma amaçlı ilk gözlük, İtalya'da 1286'da icat edildi. Tek mercekli ve çerçevesiz olan bu gözlük elde tutularak kullanılırdı. Daha sonra yapılan iki mercekli ve metal çerçeveli gözlüğü de elde tutmak gerekiyordu. Bu gözlükler, 1400'de yaygınlaştı ve şapkaya takılanları da çıktı. İngiltere kralı VIII. Henry döneminde, şövalyeler gözlüklerini çelik miğferlerine menteşeyle monte ettirirdi. Çerçevenin iki ucuna takılan kurdelenin başa bağladığı model 1600'lerde yaygınlaştı.

Ressam El Greco, 1600'de bir kardinali kurdeleli gözlükle resmetti. Uzağı göremeyenler (miyopi) için içbükey, yakını göremeyenler (hipermetropi) için ise dışbükey mercek kullanılıyordu. Johannes Kepler, 1604'te göz kusurlarının bu merceklerle nasıl düzeltildiğini bilimsel olarak açıkladı.

Burun üstüne takılan, 1700'lerde yapılmış gözlük

Modern Gözlüklerin Gelişmesi

Çift mercekli metal çerçeveli gözlüklerin burun üzerinde durabilen modelleri çıktı ama ağır oluşu sorun yarattı. İspanya kralı V. Philip, saraydaki kadınların bu tip gözlüklerini hafifletmek için kaplumbağa kabuğundan çerçeveler yaptırdı. Bu gözlükler, burunda uzun süre tutulabildiği için moda oldu. Kaplumbağa kabuğunun şans getirdiği inancı da ilgiyi artırdı. Gözlüğün burun üzerine oturan kısmı, altın veya gümüşten yapılıyor ve çerçeveye değerli taşlar işleniyordu. Bir de tek mercekten yapılan "monokl" denilen gözlük vardı. Monokl, göz çevresindeki kaslarla sıkıştırılarak kullanılırdı ve kurdeleyle

PIXAR® BLUV

süper hidroforbik **integral** anti-refle kaplama
UV + MAVİ ışık koruması

gör
hayatı!

Her koşulda tam koruma! Pixar kaplama teknolojisinin sunduğu tüm ayrıcalıklar Pixar BLUV'da

Pixar BLUV cihazlardan yansıyan mavi ışık ve UV korumasının yanın sıra, standart PIXAR kaplamanın tüm koruma özelliklerini de taşır.

Yansımaları önler,
görüş netliği sağlar

Su
tutmaz

Çizilmelere
karşı dirençli

Toz ve kir tutmaz,
kolay temizlenir

Buhar itici
özellik

Maksimum
UV Koruma

Mavi ışık
önleyici

yakaya bağlanırdı. Gözlüklere sap takılması 1728'de ilk kez Londra'da başladı. Ancak sapların ucunda bağlamak için kurdele vardı. Kurdele yerine gözlük sapının bükülerek kulak arkasına takılması 1880'de gerçekleşti ve modern gözlüğün temeli oluştu. ABD'de B. Franklin uzağı ve yakını gösteren bifokal gözlüğü 1780'de icat etti. Astigmat için ilk silindirik mercek 1825'te İngiltere'de yapıldı. Bakalit ve benzeri plastiklerden yapılan çerçeveler maliyeti düşürdü. Kaplumbağa kabuğu çerçeveler 1920-1930'lu yıllarda çok popülerdi. Titanyum çerçeve ve plastik mercek sayesinde gözlükler hafifledi ve kırılma riski azaldı.

Eskimolar'ın kar körlüğüne karşı yüzyıllarca kullandığı güneş gözlüğü

Güneş Gözlükleri Moda Olunca Teknoloji Mükemmelleşti

Güneş gözlüğü, oldukça yeni bir buluştur. Çin'de bin yıl kadar önce, bazı hakimlerin mahkemede renkli doğal camdan gözlük taktıkları biliniyor.

Amaçları, sorgu sırasında yüz ifadelerinin anlaşılmasını önlemektir. Kar körlüğüne karşı Eskimolar'ın geliştirdiği ve üzerinde

ince kesik olan gözlükler yüzlerce yıldır kullanılıyor. İngiltere'de 1752'de, güneş ışığından rahatsız olan frengi hastaları için sarı ve kahverengi güneş gözlükleri yapıldı. ABD'de sinema sanatçıları, 1920'lerde tanınmamak için güneş gözlüğü takmaya başladı. O dönemde güneşten gelen ultraviyole ışınlarının göze zarar verdiği için gözlükler aksesuar olarak kullanılıyordu. ABD'de plajlarda satılmaya başlayan ucuz güneş gözlükleri zamanla yaygınlaştı. Güneş gözlüklerinin dünyaya yayılmasında ABD'de üretilen pilot gözlükleri etkili oldu. ABD'de, askeri pilotların gözlerini yüksek irtifada güneş ışığından korumak için 1930'larda özel bir gözlük tasarlandı. Bu

gözlüklere 1936'da polaroid yeşil camlar takılınca pilotlar çok rahatladı. Bu yeşil camlı güneş gözlüklerinin ince çelik çerçevesi de çok beğenildi. Pilot gözlüklerinin, gözü koruyucu olması ve tasarımı sayesinde güneş gözlükleri tüm dünyada moda oldu.

Gözlüğün icadıyla milyarlarca insan, yaşam boyu rahat görme şansına kavuştu. Teknoloji geliştikçe göremeyen insan sayısı daha da azalacak.

PIXAR® UV

maksimum görüş performansı
maksimum **UV** koruma

gör
hayatı!

süper hidrofobik
integral anti-refle kaplama + **UV 400 koruma**

Yansımaları önler,
görüş netliği sağlar.

Su
tutmaz

Çizilmelere
karşı dirençli

Toz ve kir tutmaz,
kolay temizlenir.

Buhar itici
özellik.

Maksimum
UV Koruma

Batı'da Gözlükçülük Tarihi

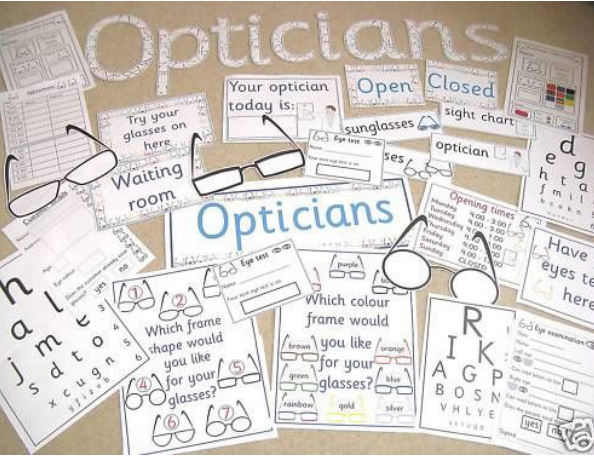
Avrupa'da önce İtalya'da ortaya çıkan gözlüğü, ilk kez Floransalı Alessandro Di Spina'nın geliştirdiği kabul edilmektedir.

İlk gözlüklü insan resmi ise, 1352'de Tommaso Da Modena'nın yaptığı Provence'li Hugues'ün portresidir. 1480'de Domenice Ghirlandajo'nun bir resminde, üzerinde gözlük bulunan bir sıranın önünde görülen Aziz Hieronymus gözlük yapımcıları loncasının kurucusu olarak kabul edilmektedir.

Miyopluk için kullanılan iç bükey camlara ise ilk kez Raphael'in 1517'de yaptığı Papa X. Leo'nun portresinde rastlanmaktadır. 1784'te, Benjamin Franklin mercekleri yakın ve uzak görüşe göre ayırmış ve bunları tek bir çerçevede birleştirerek çift odaklı sistemi bulmuştur.

Gözlüğün 13. YY'ın sonlarına doğru Bacon tarafından icat edildiği rivayet edilmektedir. Bu rivayete göre; Bacon buluşundan dostu Goethal'i haberdar etmişti.

Gözlüğün 13. YY'ın sonlarına doğru Bacon tarafından icat edildiği rivayet edilmektedir. Bu rivayete göre; Bacon buluşundan dostu Goethal'i haberdar etmişti.

O da İtalya'ya yaptığı bir seyahat sırasında, bu sırrı Pisa rahiplerinden Spina'ya açmış, Salvato d'Amarti adında bir Floransalı da gözlük kullanımını yaymıştır. 13. YY'ın son yirmi senesi içinde gözlük kullanıldığı konusunda tarih vesikaları hemfikirdir. 14. YY'ın ortalarında ise gözlük artık iyice yaygınlaşmıştır.

İlk zamanlarda gözlüğün daha ziyade lup ve pens şekilleri kullanılıyordu. Bunlarla beraber, madeni teller ve ince kayışlar ile kulaklara ve şapkaya tutturulan "besicle" adlı gözlükler de mevcuttu. Bu ilk montürlere presbiyopluğu (yakını görmezliği) düzeltmeye yarayan konveks camlar takılırdı. Miyop camlar 15. YY'ın sonlarında yontulmuş ve 17. YY'ın ortalarında doğru genelleşmiştir.

19. YY'a gelinceye kadar gözlükçülükte; iki yüzü sferik veya bir yüzü düz, diğer yüzü sferik camlar kullanılmaktaydı. Bu basit küresel camların ancak merkez kısımlarının net gördüğü, çevrelerinin kürelik sapma ve astigmatizma gibi kusurlardan dolayı, yaygın ve bulanık hayaller verdiği anlaşılmıştır. 19. YY'ın başlarında, İngiliz fizik alimlerinden Wollaston, bu kusurların giderilmesi çarelerini araştırmaya koyulmuş ve 1803'te Dollond'a yaptırdığı menisk (bir tarafı konveks bir tarafı konkav)

camları övmüştür. Ancak Wollaston'un neşriyatı 19. YY optisyenlerinin dikkatini çekmemiş ve bu camların yayılması için 96 yıl beklenmesi gerekmiştir.

1899'da Fransız okülistlerinden Ostwalt menisk camlar meselesini tekrar ele alarak uzun hesaplar ve deneyler sonucunda, menisk konkav camların miyoplara büyük faydalar sağladıklarına, buna karşı menisk konveks camların basit küresel camlardan pek te üstün olmadıklarına kanaat getirmiştir.

1905'te Prof. Tcherning, bükey camların ön yüzlerinin yarıçaplarını hesaplayarak astigmatizmayı azami derecede düzeltmeye çalışmış ve astigmatizmasız camların muhtelif şekillerini tayin etmiştir. 1911'de Von Rohr hipermetroplara, miyoplara, presbiyoplara ve astigmatlara mahsus menisk camların hesaplarını yapmış ve katarakt ameliyatı geçirenler için "aspherique" camları bulmuştur.

1912'de İena Üniversitesi, bir optik medikal kürsüsü ihdas ederek, Von Rohr'u bunun başına geçirmiştir. 1917 tarihinde de Zeiss Müessesesi, İena'da bir gözlükçülük mektebi açmıştır. Astigmat camlar 19. YY'da bulunmuştur. 1826'ta Chamblant silindirik camları yapmıştır. Torik camlar da 1840'ta yontulmuş ve Prentice'in 1895'te yayınlanan bilimsel çalışmasından sonra revaç bulmuştur.

1844'te Chevalier prizmatik camları tavsiye etmiştir. Gözlük şekli önceleri az kullanılmaktaydı. Ancak 19. YY'da Dollond, Ramsden ve Adams gibi tanınmış İngiliz optisyenlerinin çalışmaları sayesinde gelişmiştir. İlk gözlük montürlerinin köprü ve sapları deriyi kestikleri için hastalara eziyet verirlerdi. Sonraları gözlük çerçevelerinin köprü ve sapları rahat kullanılabilir hale getirilmiş ve plaketli köprüler ve esnek pensler de yapılmıştır.

1885'te, Ernst Abbe ile Otto Schott, erimiş cama yeni elementlerin katılmasıyla merceğin kırma indisinin ve ayırma gücünün istenilen biçimde düzenlenebileceğini bulmuşlardır. 1910'da, tek parça çift odaklı camlar üretilmeye başlanmış ve ilk üretimler Nurnberg ve Venedik'te yapılmıştır. Bugün dünyadaki en hafif gözlük 1.5 gramdır.

2015 Kış Kadın Kemer Modelleri

Kimisini zorunluluktan kimisini moda uymak amaçlı her gün üstümüzde taşıyoruz. Hepsini bir şekilde tarih içerisinde şekillenerek günümüze ulaşmış gündelik yaşamımızın vazgeçilmez birer parçası.

İncir yaprağıyla başlayan bir süreç giyinmek. Bugün milyarlarca liranın döndüğü ve dünyaya yön veren dev bir sektör olarak, fark ettirmeden tüm yaşantımıza etki ediyor. Yüzlerce çeşit kıyafet her yanımızı sarmış durumda. Biz de belki de nereden geldiğini, kaynağının neresi olduğunu bilmediğimiz bu kıyafetleri her gün üstümüzde taşıyoruz.

İlk örneklerinde tunç çağında bir çok bölgede rastlanılan kemerlerin elbiseleri tamamlayıcı bir aksesuar olarak tercih edildiği düşünülüyor. Silah ve eşya taşımak için kullanılan ilk kemerler kumaş, deri ve metalden yapılabiliyordu. Afrika kabilelerinde bile görülen kemer kullanma alışkanlığı, bir çok kültürde zenginlik işareti olarak kullanılıyordu. Modern anlamda bir aksesuar olarak kıyafetlerle birlikte kullanılan kemerlerin ilk olarak İtalya'nın Manrtua bölgesinde kullanıldığı görülmektedir. 17. yüzyılda ortaya çıkan bu modern kemerler, modanın değişmez bir parçası olarak görülüyor ve daha çok kadınlar tarafından tercih ediliyordu. Erkeklerin genellikle savaş

meydanlarında kullandıkları kemerleri terk edip moda olarak kemer takmaları ise 1900'lerin başına denk gelmektedir. Bugün düşük belli pantolon dışında pantolon bulamadığımız tekstil sektöründe, kemerler can simidi görevini görüyor çok şükür!

Kadınların da en önem verdiği aksesuarlardan birisi tabi ki kemer. Özellikle ayakkabılar ile olan uyum önemle dikkat edilecek konulardan birisi. Tabi ki kemer kullanma konusunda da dikkat edilecek olan bazı önemli noktalar bulunmakta.

Örneğin bel bölgesinde fazlalıkları olan bayanlar kalın kemerlerden sakınması gerekirken, boyu uzun olan ya da bel bölgesi ince olan bayanlar kesinlikle kalın kemerler kullanmalılar. Boyunun kısa olduğunu düşünen bayanlar ise ince kemerleri tercih etmelidir. Geçmiş dönemlerde ki ayakkabı ve kemerin aynı renk olma zorunluluğu ise günümüzde ortadan kalkmış gibi görünüyor. Çanta sapı , kolye , hatta saat yada oje rengi ile bile uyumlu olması yeterli iken , ayakkabılar ile özellikle zıt olan renkler tercih ediliyor.

NOVAX®

FreeForm® Spectacle Lenses

view
life!

FreeForm®
TECHNOLOGY

...Çünkü hayat görmeye değer!
...Because, the life is worth to view!

Göz sağlığı ile ilgili tavsiyelerin çoğu hurafe

Gözlerini şaşı yapma, öyle kalırsın' ya da 'Karanlıkta kitap okumak gözleri bozar' gibi cümlelerle siz de karşılaşmışsınızdır. Bu gibi hurafeler senelerdir dilden dile dolaşıyor fakat işte bunlara inanmamanız için bilimsel sebepler...

Gözlük, kontakt lensler veya göz içi lens implantları ile görmeniz artırılmıyorsa sizde az görme mevcut demektir. Bu durum körlükle eş anlamlı değildir. Az gören kişilerin hala işe yarar bir görmesi mevcut olup sıklıkla görme cihazları kullanılarak artırılabilir.

Görme bozukluğu hafif ya da ağır olsun, az görme, görmenizin ihtiyaçlarınızı karşılayamadığı anlamına gelir. Görme artırıcı cihazların kullanımına ancak tıbbi ve cerrahi tedavilerden sonra, ya da bunların fayda sağlamayacağı saptandıktan sonra göz hekimi tarafından karar verilir.

Az görme sebepleri nelerdir?

Doğumdan varolan bozukluklar, kalıtsal hastalıklar, yaralanmalar, şeker hastalığı, glokom, katarakt ve yaşlanma az görmeye yol açabilir. En yaygın sebebi gözün sinir tabakasının bir hastalığı olan maküla dejenerasyonudur. Maküla dejenerasyonu merkezi görmeyi bozar, tam körlük yapmaz ve çevresel görme korunur.

Az görmenin farklı tipleri var mıdır?

En sık merkezi görme veya okuma bozukluğu görülmesine rağmen çevresel görme azalması veya renkli görüşün kaybolması şeklinde de karşılaşılabilir. Göz; ışık, kontrast duyarlılık veya kamaşmaya karşı uyum yeteneğini

kaybedebilir. Farklı az görme tipleri farklı yardımcı cihazlar gerektirir. Örneğin doğuştan az görmesi olan bir kişi ile sonradan az görme gelişen bir kişinin ihtiyaçları farklıdır.

Az görenler nasıl tedavi ediliyor?

Az görenler için geliştirilmiş pek çok yardımcı cihaz vardır. Her durumda görmeyi normale çeviren tek bir cihaz söz konusu değildir. Farklı amaçlar için farklı cihazlar gerekir. Bu cihazlar uzman ekipler tarafından denenerek kullanabilecek kişilere önerilmektedir. Az görenlere yardım cihazları optik olan ve optik olmayan başlıkları altında incelenebilir.

Optik cihazlar nelerdir?

Bunlar büyütme amaçlı lensler veya lens kombinasyonlarıdır ve normal gözlük camlarından farklıdır. Optik cihazlar beş ana grupta toplanabilir:

Büyütücü gözlükler, normal gözlüklerden daha güçlüdür. Bunları kullanırken okunacak materyalin göze çok yaklaştırılması gerekir, aksi takdirde yazı odak dışında kalır. Önce bu durum ürkütebilir, fakat zamanla alışılır. Yakın için tasarlanmışlardır, göze takıldıkları için okunacak materyal rahatça tutulabilir. Büyütücü gözlükler direk olarak bir gözlüğe monte edilebilirler ya da kişinin kendi gözlük numaraları üzerine eklenebilir. Bunların asferik

ve teleskopik şekilleri vardır. Teleskopik olanlar daha kaba görünümlü olmalarına rağmen daha uzak mesafeden geniş bir görüş sağlarlar. Asferik olanlar ise estetik görünür, fakat daha kısa mesafeden daha dar alanı gösterirler. Heri ki büyütücü gözlük tipinin pek çok değişik modelleri piyasada mevcuttur.

El büyüteçleri çoğu kimse tarafından bilinir. Bunlarla okunacak materyal normal mesafede tutulabilir. Kırtasiye veya fenni gözlükçülerden temin edilebilirler.

Ayaklı büyüteçler okunacak materyalin üzerine konur. Bazıları kendinden aydınlatmalıdır. Büyüteçler, görüşü normal aktivitelerine yeten fakat kısa süreli yakın görüş gerektiren senet, fatura, telefon rehberi, telefon tuşları, ev aletlerinin düğmeleri vb. gibi şeylerin görülmesinde oldukça faydalıdır. Elleri titreme olanlar, görmesi çok düşük olanlar ayaklı, aydınlatmalı büyüteçlerden yararlanabilir.

Teleskoplar uzak büyütme içindir. Elde ya da gözlüğe monte edilerek kullanılabilirler. Özellikle televizyon seyredirken, otobüslerin yazılarını okurken, ilanlara, panolara bakarken çok yararlıdır; gözlük gibi devamlı kullanımları zordur ve deneyim gerektirir.

Kapalı devre televizyon sistemi, bir televizyon ekranına okunacak materyalin büyütülmüş görüntüsünü verir. Bunların büyütme ve kontrastı ayarlanabilir ve kullanımları diğer cihazlardan daha kolaydır. Sadece okumak veya resimlere bakmak için kullanılır. Siyah-beyaz veya renkli olanları vardır. Özellikle öğrenciler ve masa başı işi yapanlar için oldukça faydalıdır. Son zamanlarda maliyetleri de oldukça düşmüştür.

Optik olmayan cihazlar nelerdir?

- Büyük yazılı kitaplar, gazete ve dergiler;
- Düzgün yazmaya yardımcı cihazlar;
- Büyük oyun kartları;
- Büyük telefon tuşları;
- Yüksek kontrastlı saat ekranları;
- Konuşan makinalar (saatler, bilgisayarlar);
- Yazıyı gösteren ve yüksek sesle okuyan makinalar;

Optik olmayan en basit yöntem görülmesi istenen şeye yanaşmaktır. Görülmesi istenen nesneye yaklaşmak, gözle zararı vermez.

Az gören kimseler için aydınlatma önemli midir?

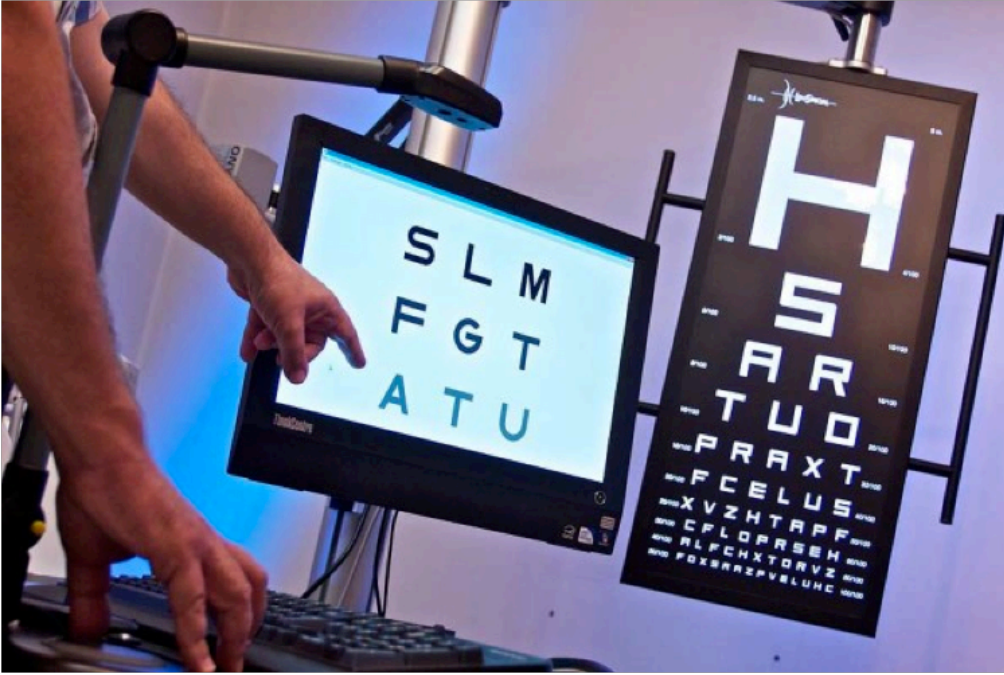
Uygun aydınlatma, az görenlere yardım cihazı kadar önemlidir. Benzer bir işi yapmak için 60 yaşında sağlıklı bir kişi, 20 yaşındaki haline göre iki kat aydınlatmaya ihtiyaç duyar. Aydınlatma kaynağı okunacak materyale yakın tutulmalı ve bu amaç için ayarlanabilir kolları olan yüksek yoğunluklu ışıklar kullanılmalıdır. Yansıyan ışıklar siper kullanılarak veya emici lenslerle yok edilebilir.

Az görenlere yardım için hangi hizmetler vardır?

Göz doktorunun tam bir muayene yapması şarttır. Az görmeyenin sebebi tespit edildikten sonra bu cihazlar önerilir veya bu cihazların uygulanabileceği bir merkeze sevk yapılır. Hükümetler veya özel kuruluşlar az görenler için sosyal servisler sunabilirler. Bunlar konuşan kitaplar, bağımsız evde yaşayabilme eğitimi ve bazen oryantasyon ve hareketlilik eğitimi olabilir.

Az görme nedir? Az görme sebepleri nelerdir?

Gözlük, kontakt lensler veya göz içi lens implantları ile görmeniz artırılmıyorsa sizde az görme mevcut demektir. Bu durum körlükle eş anlamlı değildir. Az gören kişilerin hala işe yarar bir görmesi mevcut olup sıklıkla görme cihazları kullanılarak artırılabilir.

Görme bozukluğu hafif ya da ağır olsun, az görme, görmenizin ihtiyaçlarınızı karşılayamadığı anlamına gelir. Görme artırıcı cihazların kullanımına ancak tıbbi ve cerrahi tedavilerden sonra, ya da bunların fayda sağlamayacağı saptandıktan sonra göz hekimi tarafından karar verilir.

Az görme sebepleri nelerdir?

Doğumdan varolan bozukluklar, kalıtsal hastalıklar, yaralanmalar, şeker hastalığı, glokom, katarakt ve yaşlanma az görmeye yol açabilir. En yaygın sebebi gözün sinir tabakasının bir hastalığı olan maküla dejenerasyonudur. Maküla dejenerasyonu merkezi görmeyi bozar, tam körlük yapmaz ve çevresel görme korunur.

Az görmenin farklı tipleri var mıdır?

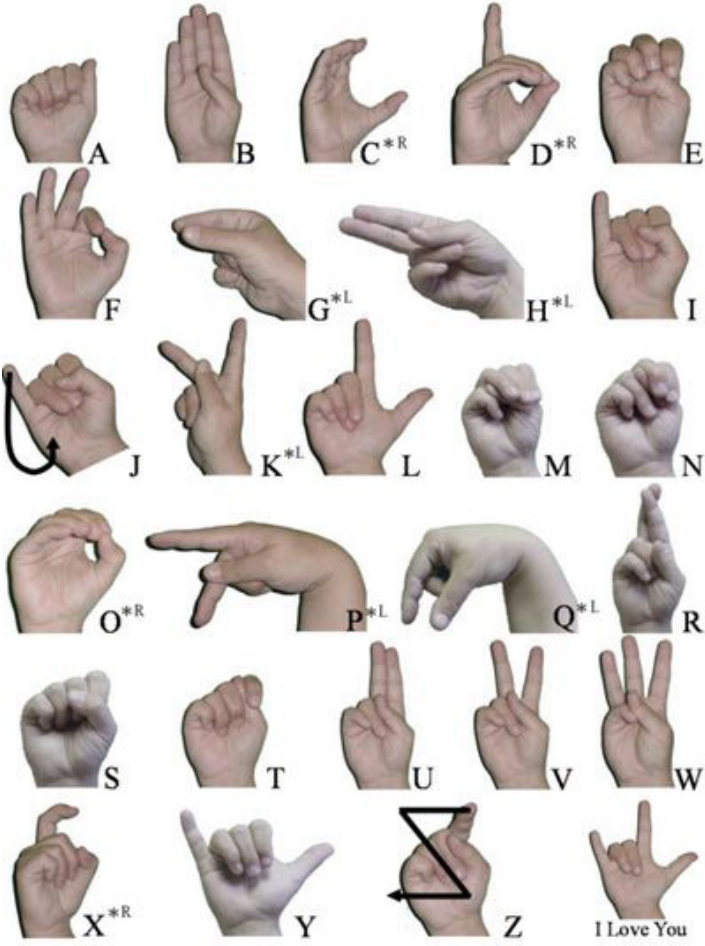
En sık merkezi görme veya okuma bozukluğu görülmesine rağmen çevresel görme azalması veya renkli görüşün kaybolması şeklinde de karşılaşılabılır. Göz; ışık, kontrast duyarlılık veya kamaşmaya karşı uyum yeteneğini kaybedebilir. Farklı az görme tipleri farklı yardımcı cihazlar gerektirir. Örneğin doğuştan az görmesi olan bir kişi ile sonradan az görme gelişen bir kişinin ihtiyaçları farklıdır.

Az görenler nasıl tedavi ediliyor?

Az görenler için geliştirilmiş pek çok yardımcı cihaz vardır. Her durumda görmeyi normale çeviren tek bir cihaz söz konusu değildir. Farklı amaçlar için farklı cihazlar gerekir. Bu cihazlar uzman ekipler tarafından denenerek kullanabilecek kişilere önerilmektedir. Az görenlere yardım cihazları optik olan ve optik olmayan başlıkları altında incelenebilir.

Optik cihazlar nelerdir?

Bunlar büyütme amaçlı lensler veya lens kombinasyonlarıdır ve normal gözlük camlarından farklıdır. Optik cihazlar beş ana

Büyütücü gözlükler, normal gözlüklerden daha güçlüdür. Bunları kullanırken okunacak materyalin göze çok yaklaştırılması gerekir, aksi takdirde yazı odak dışında kalır. Önce bu durum ürkütebilir, fakat zamanla alışılır. Yakın için tasarlanmışlardır, göze takıldıkları için okunacak materyal rahatça tutulabilir. Büyütücü gözlükler direk olarak bir gözlüğe monte edilebilirler ya da kişinin kendi gözlük numaraları üzerine eklenebilir. Bunların asferik ve teleskopik şekilleri vardır. Teleskopik olanlar daha kaba görümlü olmalarına rağmen daha uzak mesafeden geniş bir görüş sağlarlar. Asferik olanlar ise estetik görünür, fakat daha kısa mesafeden daha dar alanı gösterirler. Heri ki büyütücü gözlük tipinin pek çok değişik modelleri piyasada mevcuttur.

El büyüteçleri çoğu kimse tarafından bilinir. Bunlarla okunacak materyal normal mesafede tutulabilir. Kırtasiye veya fenni gözlükçülerden temin edilebilirler.

Ayaklı büyüteçler okunacak materyalin üzerine konur. Bazıları kendinden aydınlatmalıdır. Büyüteçler, görüşü normal aktivitelerine yeten fakat kısa süreli yakın görüş gerektiren

senet, fatura, telefon rehberi, telefon tuşları, ev aletlerinin düğmeleri vb. gibi şeylerin görülmesinde oldukça faydalıdır. Ellerinde titreme olanlar, görmesi çok düşük olanlar ayaklı, aydınlatmalı büyüteçlerden yararlanabilir

Teleskoplar uzak büyütme içindir. Elde ya da gözlüğe monte edilerek kullanılabilirler. Özellikle televizyon seyrederken, otobüslerin yazılarını okurken, ilanlara, panolara bakarken çok yararlıdır; gözlük gibi devamlı kullanımları zordur ve deneyim gerektirir.

Kapalı devre televizyon sistemi, bir televizyon ekranına okunacak materyalin büyütülmüş görüntüsünü verir. Bunların büyütme ve kontrastı ayarlanabilir ve kullanımları diğer cihazlardan daha kolaydır. Sadece okumak veya resimlere bakmak için kullanılır. Siyah-beyaz veya renkli olanları vardır. Özellikle öğrenciler ve masa başı işi yapanlar için oldukça faydalıdır. Son zamanlarda maliyetleri de oldukça düşmüştür.

Optik olmayan cihazlar nelerdir?

- Büyük yazılı kitaplar, gazete ve dergiler;
- Düzgün yazmaya yardımcı cihazlar;
- Büyük oyun kartları;
- Büyük telefon tuşları;
- Yüksek kontrastlı saat ekranları;
- Konuşan makinalar (saatler, bilgisayarlar);
- Yazıyı gösteren ve yüksek sesle okuyan makinalar;

Optik olmayan en basit yöntem görülmesi istenen şeye yanaşmaktır. Görülmesi istenen nesneye yaklaşmak, gözlere zarar vermez.

Az gören kimseler için aydınlatma önemli midir?

Uygun aydınlatma, az görenlere yardım cihazı kadar önemlidir. Benzer bir işi yapmak için 60 yaşında sağlıklı bir kişi, 20 yaşındaki haline göre iki kat aydınlatmaya ihtiyaç duyar. Aydınlatma kaynağı okunacak materyale yakın tutulmalı ve bu amaç için ayarlanabilir kolları olan yüksek yoğunluklu ışıklar kullanılmalıdır. Yansıyan ışıklar siper kullanılarak veya emici lenslerle yok edilebilir.

Az görenlere yardım için hangi hizmetler vardır?

Göz doktorunun tam bir muayene yapması şarttır. Az görmenizin sebebi tespit edildikten sonra bu cihazlar önerilir veya bu cihazların uygulanabileceği bir merkeze sevk yapılır. Hükümetler veya özel kuruluşlar az görenler için sosyal servisler sunabilirler. Bunlar konuşan kitaplar, bağımsız evde yaşayabilme eğitimi ve bazen oryantasyon ve hareketlilik eğitimi olabilir.

Fark Yaratan Arayı Açıyor

Ürün ve hizmetler giderek birbirine yaklaşıyor, kalite ortak standart haline geliyor.

Beyaz eşyadan, perakendeye; kredi kartından gıdaya, ardı ardına yeni ürünler sunuluyor, yeni şirketler piyasaya giriyor. İşte bu zor ortamda öne geçmenin yolu “Farklılaşmadan” geçiyor.

Ünlü yönetim uzmanı Jack Trout, “Farklılaş ya da Öl” uyarısında bulunuyor. Bu alanda öncü şirketlerin uygulamaları da iş dünyasına örnek oluyor. Türkiye’den ise başarılı örnekler, yeni uygulamaların sayısı giderek artıyor. Ancak, kazananlar, “fark”ı açanlar tarafından geliyor.

Sony’nin kurucusu Akio Morita’yı pek çok kişi duymuştur. Kurucu üyelerden Masura Ibuka ise pek bilinmez. Ibuka, 1979 yılında tamamen kendi kişisel isteği için, Morita’nın kapısını çalar. Ibuka, kulaklığı portatif kaset çalara monte etmek istemektedir. Böylece çevresindeki insanları rahatsız etmeden müzik dinleyebilecektir. İşte bir dönemin efsanevi buluşlarından walkman’in doğuşu böyle bir süreç ile ortaya çıkmış. Sony “farklı” bir ürün segmentiyle, rekabette önemli bir puan kazanmıştı. Sony bunu daha sonraki girişimleriyle de ortaya koydu Dünyada milyonlarca satan “Play Station”lar da aynı stratejinin bir parçasıydı.

Rekabetin artık “öldürücü bir silah” haline dönüştüğü günümüzde “farklılaşma” şirketlerin tek can simidi adeta. Tabii “farklılaşmak” sadece üründe değil, her konuda mümkün. Sony gibi örnek çok az düzeyde. Farklı hizmetler, farklı uygulamalar ile başarı yakalayan şirketler ise rekabette hep öndeler. Örneğin, sektöründe teslim süresini 3 günden 1 güne indiren lojistik firması ya da hep en düşük fiyata ürün satabilmeyi başaran süper market zinciri belki ayrı uygulamalarda farklılaşmayı başarıyor. Ancak, sonuçta ulaştıkları nokta aynı: Rekabette öne geçmek...

Tüm dünyada ürün ve hizmetlerin neredeyse aynı kalitede, aynı maliyette gerçekleşiyor olması,

şirketlerin müşteri nezninde “farklılaşması”nı zorunlu kılıyor. Farklılaşamayan şirketler, ürün ve hizmet satamıyor ve ömürleri de uzun olmuyor.

Rekabet odaklı pazarlama

Trout&Partners Türkiye Genel Müdürü Barış Topkaya, farklılaşmanın, hedef kitlenin zihninde sağlanması gerektiğini düşünüyor. Topkaya, “Pazarlama tarihi çok önemli bir buluş ve ürünlerin tüketici zihninde gerekli farkı sağlayamadığı örneklerle dolu. Günümüzün yoğun basılı, fiziksel ve elektronik iletişim bombardımanında, farklılığınızla tüketici zihninin dikkatini çekemezseniz, pazarda önemli bir oyuncu olma şansınız kalmaz” şeklinde konuşuyor.

Globalleşme özellikle yerel markaları alışık olmadıkları büyük bir rekabetle karşı karşıya bırakıyor. Tüm ülkeler ve tüm sektörler için Çin, her geçen gün daha yüksek bir baskı unsuru oluşturuyor. Bu yoğun rekabet ortamında da artık pazarlama, tüketici odaklı olmaktan çıkıp rekabet odaklı olmaya doğru ilerliyor. Bu nedenle şirketler

farklılaşmanın yolunu arıyorlar. Çünkü, yaşamaları ancak böyle mümkün...

Farklılaşamayanlar yok oluyor

Yoğun rekabet ve aynılık problemi sonucu en zor durumda olan sektörlerden biri havacılık.

Oysa farklılık yaratarak bu sektör içinde dahi başarıyı yakalayanlar var. Barış Topkaya, Southwest örneğini vererek bu şirketin yaptığı çalışmanın başarısından söz ediyor:

"Southwest Havayolları'nın havayolu taşımacılığını taşıdığı yeni boyuta, köklü havayollarından hiçbiri yanıt veremedi. Hatta daha yüksek fiyat ve maliyet yapıları ile pek çoğu batma noktasında. Southwest ise stratejisini, 'iki doğru arasındaki mesafeyi en hızlı ve uygun maliyetle almak' olarak tanımladı. Tüm operasyonun uçakların havalimanında az süre kalarak daha çok sayıda uçuş gerçekleştirmesi üzerine kurdu. Bu sayede bilet fiyatları da önemli oranda düştü."

Otomobil sektöründe de başarılı örnekler arasında BMW'yi gördüğünü belirten Topkaya, "Yıllardır yollarından sapmadan 'sürüş keyfi' kavramı üzerine pazarlama iletişimi yapıyorlar. Daha önce 'only flying is better' ve sonrasında 'ultimate driving machine' sloganları strateji ile son derece uyumlu" diyor.

Shop&Miles örneğine dikkat

Türkiye'de de pek çok şirketin, hedef kitlesi tarafından rekabetten farklılaşmış olarak zihinlerde konumlandığını belirten Topkaya sözlerini şöyle sürdürüyor:

"Örneğin tüm kredi kartlarının aynılık problemi içinde taksit kurguları ve para yerine geçen puanlara dayanan sadakat programlarına odaklandığını görüyoruz. Oysa 'Shop & Miles', uçuş milleri ile üst segmentte önemli bir kitlenin

cüzdanında yerini almayı başardı.

Son dönemde rekabetin ve kampanyaların kızıştığı terlik sektöründe de Polaris klasik bir 'tercih yoluyla farklılaşma' stratejisini hayata geçirdi. Önce Sibel Can, sonrasında da Seda Sayan ile yıldızların tercih ettiği terlik markası konumuna oynuyor. Vestel, TV'de odaklanışı, ihracattaki liderliği ve Avrupa'daki pazar payı ile tüketici zihninde yerli TV üreticileri arasında ilk marka olmayı başardı. Bu nedenle Arçelik ve Beko'nun dağıtımdaki gücüne ve beyaz eşyadaki hakimiyetine rağmen iç piyasada da lider."

Her sektörde arz fazlası

Artık herkes her şeyi üstelik kaliteli üretebiliyor. Pazarlama ve satış güçlerinde de neredeyse herkes oyunu kuralına göre uyguluyor. İşte ürünlerin ve hizmetlerin bu derece yoğun olduğu bir ortamda farklılaşmadan başarılı olmak oldukça güç. Marka danışmanı Fatoş Karahasan, son 30 yılda büyük bir ürün fazlalığı yaşandığını ve bu dönemi "Tüketici yılları" olarak nitelendirdiğini söylüyor. Karahasan sözlerini şöyle sürdürüyor:

"Ürünlerde arz fazlası var. Böyle bir ortamda talep problem olduğu için, farklılaşmak gerekiyor. Farklılaşmanın da üründen başlaması şart. Bu anlamda bence dünya çapında Virgin Airlines iyi bir örnek. Şirket eğlence sektörünü havayolu endüstrisiyle birleşerek farklı bir strateji ortaya koydu. Virgin Airlines uçaktaki en iyi eğlenceyi sağlamak amacıyla faaliyetlerini sürdürüyor. İnsanların uzun yolculuklarda sıkılmasını engelleyerek önemli bir fark yaratıyor. Farklılaşmanın ön koşulu tüketicinin ihtiyacını anlamaktır. Bu örnekte olduğu gibi, bunu sağlamanın yolu da artık duygusal yönere hitap etmekten geçiyor."

Karahasan, ürünü geliştirirken müşteriye

danışmak gerektiğini belirtiyor ve devam ediyor: “Zara, bunu ülkemizde ve dünyada başarılı şekilde yapıyor. Şirketin ürün geliştirme grubu bütün dünyadaki trendleri yakalamak adına çalışmalar yapıyor. Ürünü geliştirirken hedef lokasyondaki gençlere ait birtakım fotoğraf ve filmler kullanabiliyorlar. Bunlar bir merkezde toplanıyor. Daha sonra da bu trendlerden ürün geliştiriliyor”.

Farklılık başarıyı getiriyor

Uzmanlar şirketlerin farklılaşırken tek bir noktaya odaklanması gerektiğini söylüyor. Bir ürünün yediden yetmişe herkese hitap edemeyeceğini söyleyen Karahasan, sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Bunu başaran tek bir örnek var. O da Coca-Cola. Fakat burada 100 yıllık bir firma ve 300’den fazla üründen söz ediyoruz. Bu yapıda şirket oldukça az. Bu nedenle belirli bir kitleyi hedefleyip, stratejiyi buna göre oturtmak gerekiyor.”

Marka danışmanı Güven Borça da şirketlerin tüm faaliyetlerinde farklılaşamayacaklarını düşünenlerden. Borça, farklılaşmak adına pazar gerçeklerinden uzaklaşmamak gerektiğini söylüyor ve şöyle devam ediyor:

“Örneğin, geçenlerde Redwhite’s diye bir restoran açıldı. Fikir babası da Türkiye’nin en yaratıcı beyinlerinden biri olan reklamcı Hulusi Derici. Ancak, içeride o kadar çok fikir var ve her şey o kadar farklı ki, toplamda bir karmaşa olduğu

gözleniyor. Bir kurum her şeyiyle farklı olursa alışılmış iş modellerinin dışında kalabilir.

Dünyanın bütün başarılı markaları bir yönüyle farklılığı yakalamıştır. Pepsi yeni nesle yönelmesiyle, Harley Davidson bir motosikletten çok yaşam tarzı ve aidiyet duygusu satmasıyla, Volvo emniyet, Mercedes mükemmel mühendislikle farklılaşmıştır. Microsoft, öncülüğü ve paylaşımcı liderliğiyle; Intel bir işlemciyi nihai tüketicinin dikkatine sunarak, Domino's Pizza eve hızlı servis vaadiyle ön plana çıkmıştır.”

İmajın anlamı yok

“Farklılığınızı Ölçebildiğiniz An” adlı kitabın yazarı Prof. Dr. Arman Kırım, farklı olmanın yanlış anlaşıldığını söylüyor. Kırım sözlerini şöyle sürdürüyor:

“Farklı olmak, herkesin sizi tanınması anlamına gelmez. Tanınması gereken kişilerin sizi bilmesi ve bu farklılığa para ödemesi gerekir. Şirketin müşterinin isteyebileceği, ama rakibin yapamayacağı uygulamaları belirleyip yapması gerekir. Burada aslında imajın hiçbir önemi olmadığını görüyoruz. Şirketler oluşturdukları imajın altyapısını oturtmamışlarsa sorunlar yaşanır. Örneğin, Ser Trans Nakliye şirketi farklılaşma üstünde bir yıldır çalışıyor. Bunun için alt yapıyı oluşturdular. Avrupa’dan ithalatı 5 günde yapmak üzerine kurulu bir strateji geliştirdiler.

Bu arada taşınan malların da TIR’larla geldiğini belirtmek istiyorum. Bu hizmeti de garantili olarak veriyorlar. Bunu Türkiye’de başka nakliyecilerin yapması çok zor.

Bunun yanında Laila’nın da Türkiye’de oldukça farklı bir mekan olduğuna inanıyorum. Akıllı iş yapan yerlerden biri. Üst gelir kitlesini çekmesinin yanında, bu kitleye özenenleri de yakalayarak farklılaşıyor. İçine bir sürü değişik restorani konumlandırmış durumda. Müşterinin sıkılmaması için çalışmışlar. Muhteşem bir manzaranın üstüne, kurdukları konsepti oturtmuş durumdalar. O lokasyonda bulunan hiçbir yerin de bu işi Laila kadar iyi yapamadığını görüyoruz. İnanılmaz bir halkla ilişkileri var.

Bizzcard da kredi kartları arasında farklılığıyla ön plana çıkmış durumda. Esnafa kredi açarak şirketlerin çek problemlerini çözüyor. Eğer malı satan kişinin kredisi yoksa anında bu görülebiliyor ve karşılıksız çek gibi bir problemle karşılaşılıyor.”

Migrene mavi gözlük

Uzmanlar, migreni geçirmek için mavi camlı gözlüklerin etkisinin büyük olduğunu ve İngiltere’de yaşayan migren hastalarının bu sayede migrenden kurtulduklarını söylediler.

Migren hastaları için uyarıda bulunan uzmanlar, “mavi camlı güneş gözlükleriniz olmadan dışarıya adım atmayın” diyorlar.

Bilindiği gibi migreni tutan bir hastanın ışığa karşı hassasiyeti vardır. Migren ağrısı kendini göstermeye başladığı an kişinin tüm gününü olumsuz etkiler. Yapılan araştırmalar sonucunda ise mavi camlı güneş gözlüklerinin kullanılmasının iyi

olacağı açıklandı.

Uzmanlar bu konuda, “migren hastalarının güneş gözlüğü kullanması migrene iyi geliyordu ama bu gözlüklerden mavi renkli olanların tercih edilmesi daha uygun” dediler.

Migreni arttıran sebepler arasında ışığın etkisi de bulunuyor. Mavi camlı gözlükler ile ışığın etkisi daha da azalıyor. Migrene karşı mavi camlı gözlükleri tercih edin.

A Vitamini Eksikliği

A vitamini eksikliği nasıl teşhis edilir, nasıl belirtiler ortaya çıkar, bunu uzmanlarımız açıkladı. Vitamin eksiklikleri pek çok sağlık sorunlarına yol açmaktadır. A vitamini eksikliği de bunlardan bir tanesidir.

A vitamini eksikliğini 2 sebebi olabilir. Birinci sebep A vitamininin yeterince tüketilmemesidir. İkinci sebepse A vitamininin vücutta emilememesi. A vitamininin vücutta birçok fonksiyonu olduğu için, farklı belirtiler eksikliğinde ortaya çıkabilir. Bu belirtiler geçici olabileceği gibi kalıcı hasarlarla da sonuçlanabilir (maalesef her yıl Afrika'da 250.000 çocuk A vitamini eksikliği sebebiyle kör olmaktadır). A vitamini birçok yiyecekte bulunur: yeşil yapraklı sebzeler, havuç, kabak, yumurta, karaciğer...

A Vitamini Eksikliği Nasıl Anlaşılır?
A vitamini eksikliğini en yaygın belirtileri şunlardır:
Görüşünüz Nasıl?

A vitamini görme duyusu için çok önemli bir rol oynamaktadır. Bütün ışık spektrumunu görmek için, gözün bazı pigmentleri üretmesi gerekir. Retinadaki fotoreseptör hücreleri için gerekli bu pigmentlerin üretimi A vitamini eksikliğinde durur ve gece körlüğü (tavuk karası) meydana gelir.

Kornea da dahil olmak üzere gözün diğer bölümleri için de A vitaminine ihtiyaç duyulur. Yetersiz A vitamini alımında göz yeterli nem üretemez ve gözde kuruluk

meydana gelir. Bu da ileri zamanlarda korneal ülser, gözde yara ve körlükle sonuçlanır.

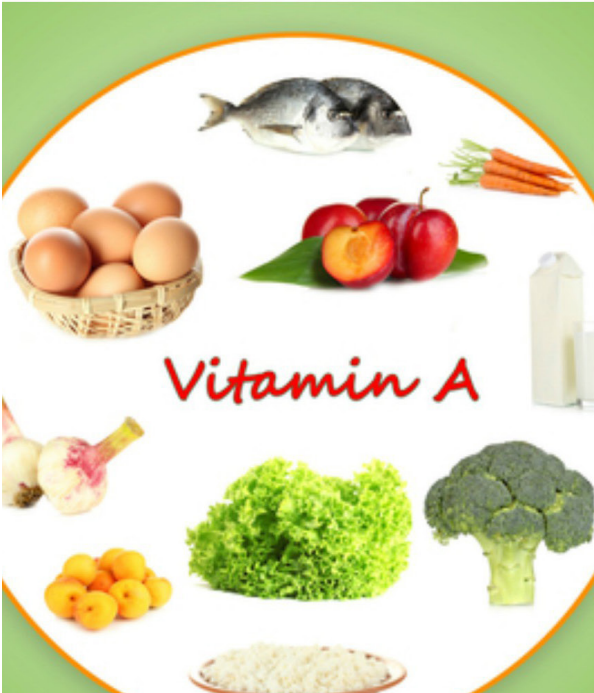
Bağışıklık Sistemi Zayıflar

A vitamini eksikliğinde bağışıklık sistemi de zayıflar. Bu da vücudun enfeksiyonlarla daha az savaşması ve daha çok hasta olmanız anlamına gelir. Ayrıca sık sık deri enfeksiyonları oluşabilir. Akne, kuru ve kolayca yaralanan cilt A vitamini semptomları arasındadır.

Diğer belirtilerse şunlardır:

- Boğaz enfeksiyonları,
- Ağız ülseri,
- Pamukçuk,
- Mesane iltihabı,
- Kuru saçlar,
- Saçlarda Kepek.

A vitamini eksikliği genelde kötü beslenme sonucu ortaya çıktığı için gelişmiş ülkelerde çok az rastlanır. Ülkemizin de dahil olduğu bu ülkelerde daha çok sindirim sisteminde oluşan enflamatuvar hastalıklar (Crohn hastalığı veya çölyak hastalığı gibi) A vitamini emilimini engellediği için A vitamini eksikliği ortaya çıkar. Ya da fazla alkol alımı, çinko eksikliği ve pankreatik hastalıklar A vitamini eksikliğine yol açar. A vitamini eksikliğinden şüpheleniyorsanız doktora başvurunuz.

LENS KULLANIRKEN GÖZLÜK TAKILIR MI?

Başlık her ne kadar size biraz tuhaf gibi görünüyorsa da gerçekten merak edilen konulardan biri de kontakt lens kullanmaya başladıktan sonra kişilerin gözlük kullanıp kullanamayacağı sorusudur. Kontakt lens kullanmaya başlamanız artık gözlüğünüz tamamen hayatınızdan çıkartmanız manasına gelmiyor. Çünkü zaman zaman gözlerinizi dinlendirmek ve lens takamayacağınız ortamlarda bulunduğunda mutlaka gözlüklerinizi tekrardan kullanmanız gerekecek.

Yani, lens kullanmaya başladıktan sonra gözlük kullanmanızda hiçbir sakınca yoktur. Merak edilen bir diğer konu da lens kullanan kişilerin ne tip bir güneş gözlüğüne yönelmesi gerektiği sorusudur. Kontakt lens kullanırken özellikle yaz aylarında gözleriniz

güneş ışınlarına karşı daha hassas olacaktır. Nihayetinde kontakt lens gözünüze fazladan yansıma etkisi yapacak bu da çok güneşli ortamlarda sizi rahatsız edecektir.

Bu konuda önerebileceğimiz en basit ve kestirme çözüm kaliteli ve mutlaka orijinal bir güneş gözlüğü kullanmanız olacaktır. Orijinal olmayan güneş gözlükleri sadece karartılmış cam/plastik yapıya sahiptir. Bu gözlükleri gözünüze taktığınızda göz bebekleriniz genişler fakat gözlüğün güneş ışığına karşı bir koruması olmadığı için zararlı ışınlar doğrudan büyümüş göz bebeklerinizle yakın temasa geçmeye başlar. Bu nedenle özellikle kontakt lens kullanırken orijinal ve güneşe karşı koruma etkisi olan gözlükleri tercih etme konusunda daha dikkatli davranmanız gerekiyor.

Dünya, **bizimle** görüyor.
The World sees **(with)** us.

gör
hayatı!

vê
a vida!

Sieh das
Leben!

voir
la Vie!

ve
la vida!

увидеть
жизнь!

چشم انداز
زندگی

انظر
للحياة!

Tekirdağ'lı bir prens, bir ulusal kahraman:

II. Ferenc Rakoczi

Merhaba,

Yolunuz mutlaka şirin kentimiz Tekirdağ'a düşmüştür. Bilmem dikkatinizi çekti mi? Şehrin ortasında ana yola çok yakın bir Osmanlı evi, bir müze vardır. İçinde barındırdığı insanların yaşam hikâyelerinin aksine sessiz ve sükûnetle ziyaretçilerini beklemektedir.

Bu gün sizlere son yirmi yılını Tekirdağ'da geçirmiş, Macar ulusal kahramanı olmuş bir tarihi kişiliği yani II. Ferenc Rakoczi'yi anlatacağım. Evet, babası ile aynı adı taşıdığı için adının başına 2nci ibaresi eklenen Ferenc Rakoczi.

150 yıllık Osmanlı hâkimiyetinden sonra Osmanlıların Macaristan'dan çekilmesi Macarlar için bir kurtuluş olmaz; Habsburglar Macarlar üzerindeki baskılarını Osmanlı çekildikten sonra iyice arttırırlar ve sonunda Macaristan'ı işgal ederler. İşgal üzerine 1704-1711 yılları arasında Erdel prensi olarak görev yapmış olan II. Ferenc Rakoczi işgale karşı büyük bir direniş başlatır.

Rakoczi, 1700 yılında Habsburg Hanedanı'na karşı yapılacak olası bir Macar bağımsızlık savaşı için Fransa'nın desteğini alır. Ancak kısa bir süre sonra Avusturya istihbarat servisinin bu konudan haberdar olması sonucunda tutuklanır ve hapse atılır. Ölüm cezasına çarptırılacağı kesinleşince hapisten kaçar ve Polonya'ya iltica eder. 1703 yılında Avusturya ordusunun büyük bir kısmının İspanya Savaşları nedeniyle Macaristan'dan çekilmesi sonucunda Macarlar için bir kez daha bağımsızlık savaşı olanağı doğar. II. Ferenc Rakoczi, Polonya ve Fransa desteğiyle Macaristan'a geri döner. 1703 yılında başlayan bağımsızlık savaşını takiben Rakoczi, II. Ferenc Rakoczi adıyla Erdel prensi ünvanını alır. 1705'te ise Szecheny şehrinde toplanan asiller meclisi tarafından Macaristan prensi ilan edilir. 1708 Trecin Savaşı'nda Macar bağımsızlıkçıların Avusturya kuvvetleri karşısında yenilmesi, bağımsızlık yanlılarının imparatorla anlaşmaya varma çabasına girmesine neden olur. Bunun üzerine 1711 yılında barış görüşmeleri başlar, ancak Rakoczi güvenlik önlemi olarak Macaristan'ı terk eder ve Polonya'ya geçer. Rakoczi'nin yokluğunda isyancılar ve Avusturya temsilcileri arasında 1711 yılında Szatmar barışı imzalanır ve Rakoczi önderliğinde başlatılan bağımsızlık savaşı sona erer. Bu yıldan itibaren Rakoczi'nin sürgün yılları başlar. 1711-1717 yılları arasında sırasıyla Polonya, İngiltere ve Fransa'da yaşar. 1715'te ise Osmanlı Devleti'nin davetini kabul ederek Osmanlı topraklarına gelen Prens ve

beraberindekiler bir süre Edirne ve İstanbul'da yaşadıkdan sonra Tekirdağ'a yerleşirler.

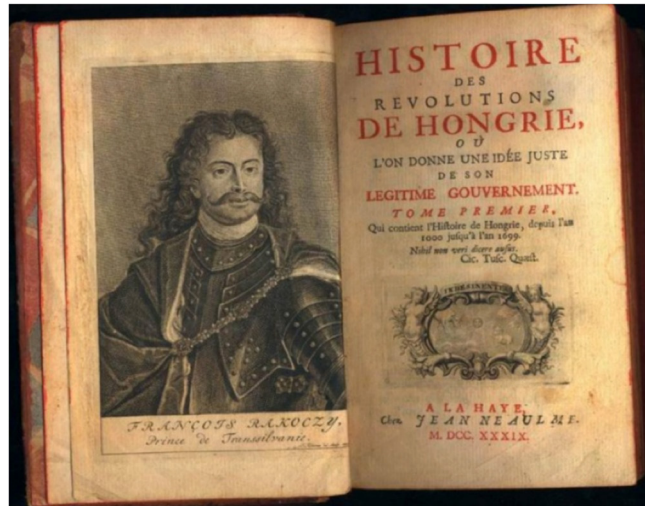
Tekirdağ'daki günlerini yazarak, ahşap oymacılığıyla uğraşarak ve avlanarak geçirir. Prens ve yoldaşları müzenin bulunduğu sokak üzerindeki birçok evin birleşiminden oluşan binalarda bir yaşam kurarlar. Bugün, müze olarak düzenlenen bina, aslında o günün yemek köşkü. Yani yemeklerin pişirilip yenildiği yer!

Yaşamının 20 yılını Tekirdağ'da geçirir ve 1735 yılında Tekirdağ'da ölür. Naaşı İstanbul'daki Saint Benoit Lisesi şapeline yerleştirilir. 1906 yılına kadar burada kalan naşı Macar hükümetinin kararıyla Macaristan'a nakledilir ve günümüzde Slovakya sınırları içindeki kalan Kosice şehrindeki katedrale yerleştirilir.

Osmanlı devletinde basımevi kurup Türkçe kitap yayımlayan ilk kişi olan İbrahim Müteferrika da bir süre Rakoczi'nin yanında kalmış ve tercümanlığını yapmıştır.

Tekirdağ'da adına yapılmış bir de çeşme bulunan Rakoczi'nin oturduğu ev Macar Hükümetince müze olarak düzenlenir ve aynı adla müze haline getirilir. II. Ferenc Rakoczi Müzesi, Tekirdağ sahilinde hala bakımlı bir halde ziyaretçilerini beklemektedir. Mülkiyeti ve içindeki kişisel eşyalarıyla birlikte Macar hükümetine ait olan müze 25 Eylül 1982 tarihinde ziyarete açılmış. Sergilenen eserler arasında Türk-Macar ilişkilerini simgeleyen eserler ve Rakoczi'ye ait eşyalar yer almakta.

Pazartesi hariç her gün açık olan müze ziyaretçilerini beklemeye devam ediyor. Tekirdağ'ın köftesi kadar keyif verir mi bilmem ama gittiğinize degecek bir tarihe tanık olacaksınız.

Gözlük tutkusu

Merhaba, bu postum en büyük zaafarımdan birisini konu edinmektedir. Gözlükler. Gözleri bozuk birisi olarak gözlük takmayı çok seviyorum. Çoğu arkadaşımın gözlük takması gerekirken bunu yapmadığını görüyorum ve edinebilecekleri en doğal aksesuardan mahrum kaldıklarını düşünüyorum. Kendime göre, ruh halime göre, kıyafetime göre çeşitlendirmeyi seviyorum. Tabi burnumun çok avantajı oluyor birazdan değineceğim.

Bu ara da gözlük seçimi gerçekten önemli, adamı vezirde eder, rezil de... Bu konuda kendime çok güveniyorum çünkü alışverişine yardım ettiğim insanların şükran duygular beni çok mutlu ediyor..

Mutlaka renk renk model model gözlük alın demiyorum 1 tane bile alsanız. Yüzünüze oturması ve renginin her şey ile uyum sağlaması önemli diyorum.

Bu postumda optik gözlüklere değinmek istiyorum ama bazı temel kurallar vardır ki tüm (optik vegüneş) gözlüklerde geçerli. Optik gözlük alırken;

- Burununuza oturması çok önemli. Örneğin burnu küçük ve

kemiği belirgin olmayan birisi clubmaster gibi yarı kemik yarı metal ya da metal gözlük tercih etmeli ki burun kısmındaki başlıkları kişiye göre ayarlanabilsin.

- Yüzünüzün genişliği ayrı bir etken. Eğer dar bir yüze sahipseniz, büyük gözlükler size yakışmayacaktır. Zaten aynada gördüğünüzde bunu siz de fark edip beğenmezsiniz.
- Çene yapınız. Bakınız bu da çok önemli. Eğer çok sivri bir çene yapınız varsa kare gözlükler sizde pek hoş durmayacaktır. Çene kemikleri geniş ve kare gibi bir şekli varsa şimdiden yaşadınız. Bana kalırsa geniş çeneli insanlara genelde gözlük çok yakışıyor. İstisnalar vardır elbet. Burda kaş yapısı, saç, elmacık kemikleri.. vb. şeylerde etken sonuçta. Ama normal standartlarda yakışıyor.
- Gözlerin içe çöküklüğü ya da büyüklüğü de gözlük alırken gözlüğünüzün boyunu belirler.

Bu kadar yeter, genel hatlarıda yazıp görsellere geçelim artık.

Öncelik benim 3 sene önce ilk gözlüğüm olarak alıp herkesin uzaylı görmüş gibi bakmasına neden olan kemik gözlükleri inceleyelim. Gerçi 1 sene sonra moda oldu ve yakışan yakışmayan herkes bunu takmaya başladı. Yine de kemik gözlüklerin hakimiyeti hala devam etmekte.

Kemik değince aklıma siyah ve kare modellerde Tom Ford şak diye beliriyor gözümde.

Kenan İmirzalıoğlu bile bir filminde bu gözlüklerden kullandı ve gerçekten yakıştırdım. Hafif yuvarlak ve küçük denince de moscot. Johnny Deep' e sponsor olmuşcası yüzünde çıkarmadığı o tatlılar.

Not: Şeffaf renkli modellerini herşeyle giyebilirsiniz. Aaa pardon takabilirsiniz o kadar çok seviyorum ki direk giysi gibi düşünmeye başladım sanırım.

Şimdi de kemik-metal karışımı gözlükleri inceleyelim. Bana kalırsa ülkemizde moda olma konusunda sağlam adımlarla geliyor. Bu gözlükler gerçekten kurtarıcı. Ben pek metal gözlük seven bir insan değilim. Gerçi bir tane yuvarlaklardan alma isteğim var ama... Eğer siz de metal modelleri çok sevmiyor; ama burnum küçük, kemikler oturmuyor diyenlerden seniz. Burada clubmaster türevleri sizin yardımınıza koşuyor.

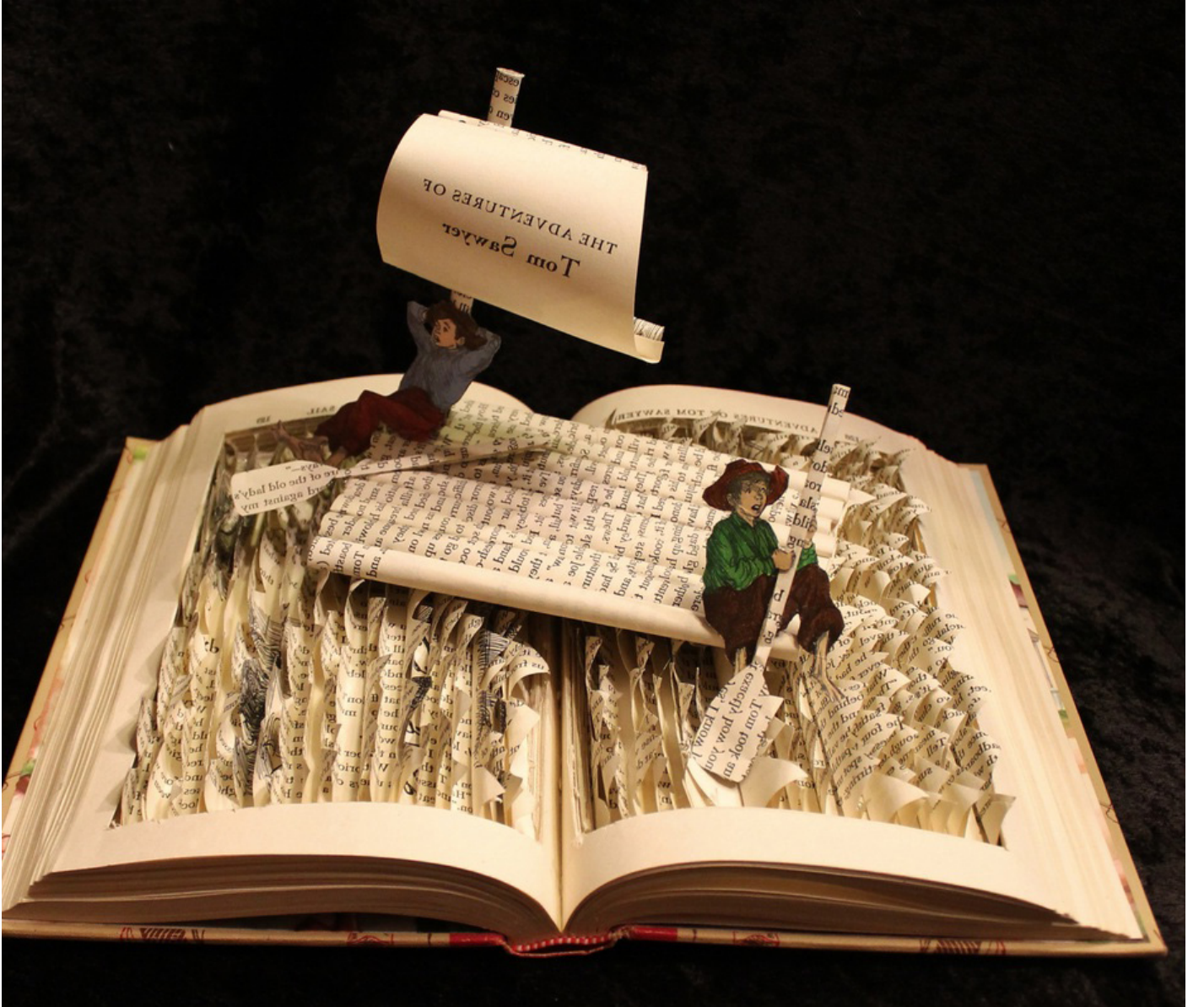
Hooop geldiler bile... Yine de daha çok çeşit geliştirilmemesi üzücü ama beklemede kalınız. Moda sektörü ona da el atacaktır. Clubmaster denince akla ilk gelen ve onunla özdeşleşmiş bir Malcolm X'imiz var önümüzde.

Son olarak da metal gözlükler... Pek moda değiller bana kalırsa. Hafiflik konusunda evet rahatlar ama o burun üstüne oturan kapakcıkları kolay hareket edip dengesi bozulabilir. O yüzden kullanımı kolay bir tür olarak görmüyorum onları. Yine de sevenleri vardır ve bu da bir zevk meselesidir. Paylaşalım.

Bir Dekorasyon Malzemesi Olarak: Kitaplar

Herkes iyi bir kitaba bayılır, peki, siz en sevdiğiniz kitaplarınızı okuduktan sonra onları nereye koyuyorsunuz? Kitaplar, ev dekorasyonunuza ilginç bir hava katabilirler. İşte size kitaplarınızı değerlendirebileceğiniz üç fikir önerisi...

Renklere göre dizmek

Kitapları yan yana dizerken kullanabileceğiniz ilginç bir yöntem, onları renklerine göre dizmeniz olacaktır. Eğer bir kitaplığınız, rafınız ya da kütüphaneniz varsa, bu dekorasyon fikriyle, evinizde son derece etkileyici bir görüntüye sahip olacaksınız. Kitaplarınızın üst kaplarını atın ve gerçek kaplarının renklerini ortaya çıkarın. Sonra bu kitapları genel renklere göre kategorilere ayırın, kırmızılar, maviler, natürel tonlar yan yana dursunlar. Kitapları renk kategorilerine böldükten sonra, ne tarz gruplar ve renk sırasıyla dizmek istediğinize karar verin ve farklı diziliş şekilleri seçerek raflarınızı dekore edin.

Aynı tarzda olanlar

Aynı tarz ve konuya sahip kitaplarınızı aynı gruplarda tutmak, sizin hangi kitaplarınızı daha çok sevdiğinizi gösteren bir ayrıntıdır. Yemek yapmayı ve yemek pişirmekle ilgili kitapları mı seviyorsunuz? Onları mutfağınızda bir rafa, yemek odanıza ya da tezgahınıza dizebilirsiniz. Onları türlerine göre (yemek, tatlı, salata gibi) dizebilir ve şık bir görüntü oluşturabilirsiniz. Aynı mantıkla, çocuk kitaplarınızı oyuncakların yanına koyabilirsiniz.

Bir yerlere yığın

Kim demiş kitaplar dik durmalıdır diye? Bazen kitapları sergilemenin en değişik yolu onları evin belirli köşelerinde yığılmış bir şekilde bırakmaktır. Büyük bir kahve sehpasının üstüne içinde mükemmel fotoğrafların olduğu gezi kitaplarınızı bırakın, eğer banyonuzun bir teması varsa, temaya uyan kaplara veya konulara sahip küçük kitaplarınızı banyonuzdaki raflara koyun.

Kısacası, kitaplar sadece okumak için değil, aynı zamanda mükemmel dekoratif ürünlerdir! Kitaplarınızla yaptığınız dekorasyonu güle güle kullanın!

Dünyanın En İlginç 9 Gözlüğü

Gözlük sevilen ve tercih edilen bir aksesuar. Ancak, bunlar pek de sıradan şeyler değiller.

Bu gözlük bir türe ait değil. Tanımsız.

Piercing İle Yüze Monte Edilen Gözlük

Gözlüğü sağlık açısından değil de aksesuar olarak kullananların takabileceği bir gözlük. kullanımı da rahat gibi.

Lego Gözlük

Parası bol olanların gözlüğü.

Gözlerinde kadın eli hissetmek isteyenlerin kullanacağı biraz dandik gözlük.

Elekli Gözlük

Makarna yaparken veya inşaatta kum elerken gayet yardımcı olabilecek gözlük

Piercing İle Yüze Monte Edilen Gözlük

Aslında en temizi bu. gözlük takmak istiyorsun ama seni rahatsız mı ediyor? Yaptır dövme'yi kurtul.

Çekilen fotolarda tanınmamak istiyorsanız sizin için ideal.

Kalıcı Gözlük Dövmesi

Dünya, **bizimle** görüyor.
The World sees **(with)** us.

gör
hayatı!

vê
a vida!

Sieh das
Leben!

voir
la Vie!

ve
la vida!

увидеть
жизнь!

چشم انداز
زندگی

انظر
للحياة

Pera Palas'taki sırlarla dolu anahtar

Devrinin bütün konforuna, ayrıca bir Doğu Sarayı'nın gizemli atmosferine sahip olan bu otel, Pera Palas'tır.

Dünyaca ünlü Orient Express, 1888 yılında Paris-İstanbul seferlerine başladığında, İstanbul'da Orient Express yolcularının alışkın oldukları yüksek standartları sunabilecek bir otel yoktu.

Bu boşluğu, kısa süre sonra kuruluş çalışmalarına 1892 yılında başlanan, 1895'te ise açılış balosu yapılan Pera Palace Hotel doldurmuştur.

Pera Palas ilk yapıldığında zamanın en görkemli ve en değerli eşyalarıyla donatılmış, hepsi artık antika olmuş bu eşyaların her biri hiç değiştirilmeden korunarak günümüze kadar gelmiştir. Otel, İstanbul'da Osmanlı sarayları dışında elektriğin verildiği, ilk elektrikli asansörün ve ilk akar sıcak suyun bulunduğu binaydı.

Pera Palas Oteli açıldığı günden başlayarak pek çok tarihi olaya tanıklık ederek İstanbul'un önemli simgelerinden biri haline geldi. Mustafa Kemal Atatürk, 1917'den itibaren birçok kez bu otelde kaldı. Onun 101 numaralı odası kişisel eşyalarının da sergilendiği bir müze oda haline getirilmiştir. Atatürk'ün Kaldığı Oda

Atatürk dışında, İsmet İnönü, Kraliçe 2. Elizabeth, Kral 8. Edward, İmparator Franz Joseph, İran Şahı Rıza Pehlevi, Tito, Von Papen, Zsa Zsa Gabor, Grata Garbo, Sarah Bernhardt, Alfred Hitchcock, Pierre Lotti, Ernest Hemingway, Mata Hari, Mikis Thedorakis gibi pek çok ünlü ve tarihi isim de Pera Palas'ın müşterileri arasındaydı...

Pera Palas'ın, dünyanın en çok satan yazarı, polisiye roman türünün büyük ustası Agatha Christie'nin yaşamında özel bir yeri vardır.

1926- 1932 yılları arasında Pera Palas'ta bir çok kez kalan Agatha Christie'nin "Orient Express'te Cinayet"

başlıklı ünlü romanı burada yazdığı bilinir.

Agatha Christie

Agatha Christie'nin ölüm yıl dönümünde (12 Ocak 1976) Pera Palas'ta geçen ilginç bir olayı hatırlamanın zamanıdır. Agatha, 1926 yılında Londra'da iken on bir gün boyunca ortalıktan kayboldu, bütün aramalara rağmen bulunamadı. Arabası, göl kenarında, ağaçlara çarpmış ve bavulları dağılmış bir vaziyetteydi.

Görünürde amaç, "Agatha göle düştü" süsü vermektir.

Agatha, sonra birden ortaya çıktı ama kayboluşuyla ilgili inanılır hiçbir açıklama yapmadı.

Bu yok oluşun sırrı, bugüne kadar çözülemedi. Agatha, Yorkshire' da bir otelde olduğunu söylüyor ve kaybolduğu 11 günü hatırlamıyordu. Yazarın bu kayıp 11 günü büyük spekülasyonlara neden oldu. Hakkında çok sayıda yazı yazıldı, kitap basıldı. Kimine göre gerçekten hafızasını kaybetmiş, kimine göre ise kocasının sevgilisini öldürmek için ortadan kaybolmuştu. Bütün bu spekülasyonlara rağmen Agatha'nın bu kayıp 11 günü büyük bir sır olarak kaldı.

Hatta Amerika'da Warner Brothers Film Şirketi bu kayboluşun öyküsünü senaryolaştırıp filme bile aldı. Film, Agatha'nın cinayet işlemek amacıyla ortadan kaybolduğu varsayımı üzerine kurgulanmıştı.

Ne var ki, baş rollerini Dustin Hoffman ve Vanessa Redgrave gibi iki dev oyuncunun paylaştığı film, eleştirmenlerce, "Gerçek dışı ve aşırı düşsel, belgesel bir temelden yoksun" olarak nitelendirildi.

Filmin tam bir fiyasko olması üzerine, Warner Brothers yöneticileri, Hollywood'un ünlü medyumunu

Tamara Rand'a başvurarak bir ruh çağırma seansı düzenlemesini istediler.

Şirket temsilcileri, basın ve televizyon çalışanları ve Agatha Christie'nin varisleri huzurunda gerçekleştirilen bu seans sonunda Rand, polisiye yazarının ruhuyla iletişime girdiğini ileri sürerek şu iddiaları ortaya attı:

"Agatha'nın sırta kadem başışına ışık tutacak anahtar, İstanbul'daki Pera Palas Otel'i'nin 411 numaralı odasındadır."

Bu haber dünya basınında bomba gibi patladı.

Türk basını ve yabancı gazetecilerle televizyon kameraları 7 Mart 1979'da Pera Palas'ın 411 numaralı odasında bir araya geldiler.

Agatha Christie'nin kaldığı 411 Numaralı Oda

Saat tam 17 00'de, Los Angeles'le telefon bağlantısı kuruldu.

Tamara Rand'ın direktiflerinden yola çıkılarak odanın yer döşemesi kısmen söküldü.

Bu sırada olay, uydu aracılığıyla bütün Amerikan televizyonlarında gösteriliyordu.

Sonuçta, duvarın kapıyla birleştiği noktada, duvarın

içinde 8 cm. boyunda koca bir paslı anahtar bulundu.

Olayı çok yakından takip eden Amerikalı Warner Brothers Film Şirketi'nin temsilcileri, anında Amerika ile temasa geçerek anahtarın bulunduğunu bildirdiler.

İşte bu noktada o sıralarda otelin Yönetim Kurulu Başkanı olan rahmetli Hasan Süzer, devreye girerek anahtarı koruma altına aldı ve bir basın toplantısı tertipledi.

Süzer, bu toplantıda, anahtarın Pera Palas'ın malı olduğunu, Warner Brothers şirketine verilmesinin söz konusu olmadığını, film şirketinin gerçekten bu anahtarla ilgileniyorsa tam iki milyon dolar ödemesi gerektiğini, açıkladı.

Bu para, tümüyle otelin restorasyonunda ve yeniden yapılanmasında kullanılacaktı.

Ayrıca, film Pera Palas'ta çevrilecek, kâr payının % 15'i otelde kalacak, tamamlanan film Türk televizyonlarına ücretsiz olarak verilecekti.

Warner Brothers şirketinin temsilcileri Hollywood'a döndüklerinde konuyu kendi yönetim kurullarına iletiler.

Teklif uygun görüldü ve durum Pera Palas'a bir yazıyla bildirildi.

Bu sırada dünya televizyonları, "Agatha'nın Sırrının Anahtarı İstanbul'daki Pera Palas Otelinde bulundu" başlıklı özel programlar yapıyorlardı.

Film şirketi, ünlü medyum Tamara Rand ile tekrar görüşerek yeni bir ruh çağırma seansı düzenledi.

Tamara Rand, bu seansta, Agatha'ya ünlü hatıra defterinin nerede olduğunu sordu.

Anlatılanlara göre ise şu karşılığı aldı:

"Anahtar avucunuzun içine almadan defterin nerede olduğunu söyleyemem."

Bunun üzerine Warner Brothers, Hasan Süzer'e mektup yazarak, anahtarın tek başına bir önem taşımadığını, ayrıca bir hatıra defterinin söz konusu olduğunu bildirdi.

İstekleri, anahtarın Amerika'daki stüdyolarına gönderilmesiydi.

Böylece ünlü medyum Tamara Rand, anahtarını eline alabilecek ve Agatha'nın tüm sırrı gün ışığına çıkacaktı.

Anahtarın Amerika'ya gönderilmesini sakıncalı bulan Hasan Süzer, şirket temsilcileriyle Tamara Rand'ı İstanbul'a davet ederek seansın Pera Palas'ta

gerçekleştirilmesi arzusunun dile getirdi.

Warner Brothers yetkilileri bu isteği tek şartla kabul ettiler.

Defterin bulunması amacıyla yapılacak tüm masrafları ve yolculuk giderlerini karşılamak üzere Warner Brothers, Tamara Rand ve Pera Palas adına Hasan Süzer, bir Los Angeles bankasında toplam 60 bin dolarlık bir ortak hesap açacaklardı.

Taraflar 20'şer bin dolar yatıracak, harcamalar bu fondan karşılanacaktı.

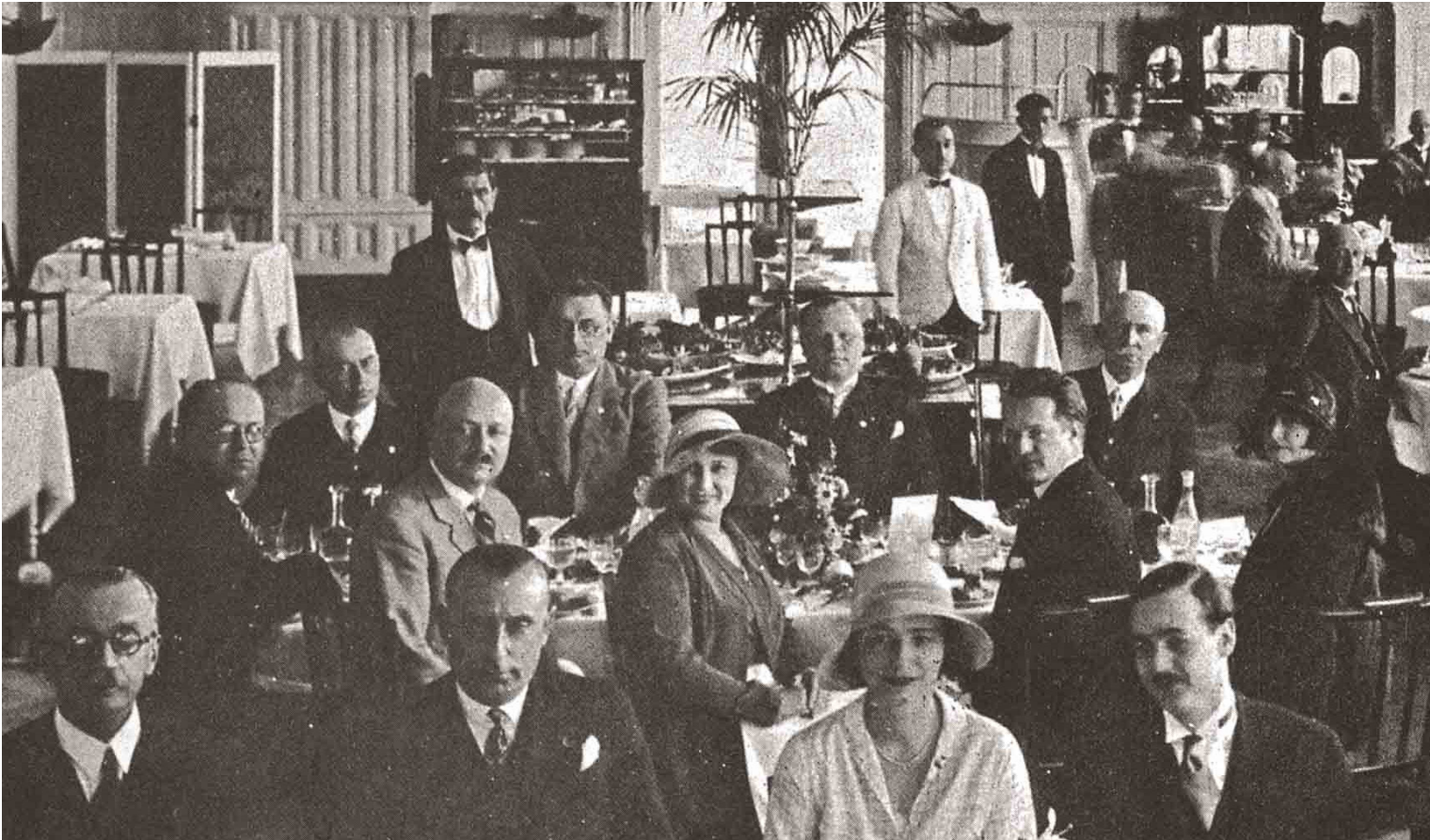
Bu arada, dünyanın en yüksek tirajlı gazetelerinden biri olan New York Times, anahtar öyküsünün yayın hakkı için Pera Palas'a 75 bin dolar önerdi.

Böylece taraflar anlaşmaya vardılar.

Tamara Rand, 20 Ağustos 1979 günü İstanbul'a gelecek, anahtar avucunun içine alarak transa geçecek ve Agatha'nın sırlarını açıklayacak olan hatıra defterinin yerini belirleyecekti.

Yerli ve yabancı basın bu ilginç toplantının gündemini aylarca önce bildirmeye başladılar.

İddiaya göre, hatıra defterinde sadece on bir günün esrarı çözülmüyor, yazarın birçok romanında çözülmemiş olarak kalan birçok nokta da aydınlatılıyordu.

Kaldı ki Agatha Christie, vasiyetnamesinde bir hatıra defterinin varlığından söz etmiş, ama yerini açıklamamıştı.

Ne var ki, 20 Haziran 1979 günü Pera Palas Otelı greve girince, Agahta ile ilgili tüm girişimler de durdu.

Aslında medyum Tamara Rand, gerçekten geniş bir üne sahipti.

Hollywood'un ortasında büyük bir şirket kurmuş, film yıldızlarıyla seanslar düzenler olmuştu.

Falına baktığı starlar arasında Elvis Presley, Bob Dylan, Liza Minelli, Michael Douglas, Dionne Warwick, Mery Griffin ve Phyllis Diller bulunuyordu.

Her hafta televizyona çıkarak tüm Amerika'ya sesleniyor, California, Winsconsin ve Las Vegas eyaletlerindeki enstitüler aracılığıyla geniş kitlelere "Mistik ve parapsikolojik" hizmet sunuyordu.

Tamara, Bing Crosby ve Bob Crane'in öleceği tarihleri önceden bilmiş, Galler Prensi Charles'in evleneceği kadını (Layd Diana) uzun süre önce tarif edebilmişti.

7 Mart 1979 günü, Cinayet Mahalli Kitabevi, 13636 Ventura Bulvarı, Sherman Oaks, Los

Angeles adresine gerçekleştirilen ve Pera Palas'ın 411 numaralı odasında toplanan basın mensupları tarafından telefon aracılığıyla izlenen seans sırasında, Tamara Rand, şunları söylemişti:

"Bir defter görüyorum. Üstünde Agatha'nın adı var. El yazması bir defter bu... Bir hatıra defteri... 1926'dan kalma... Defter büyük bir kutuya konmuş. Bir anahtar var. Kutu kilitleniyor."

Seans bitip transtan çıktıktan sonra, Variety Dergisi Muhabiri Jim Harwood'a da şöyle bir açıklamada bulunuyordu Tamara Rand:

"Agatha anahtarın İstanbul'da bir otel odasında saklı olduğunu, bir zamanlar bu sırrı çok iyi koruduğunu, ama artık bilinmesinde bir sakınca olmadığını söylüyor. Kutunun anahtarı bulunmalı... Onu mutlaka bulmalıyız."

Evet, ünlü polisiye roman yazarı Agatha Christie, 1926 yılında on bir gün ortalıktan kaybolmuş, bu kayboluşun öyküsüne ışık tutabilecek anahtarı da Pera Palas'ın 411 numaralı odasında saklamıştı.

Peki, ne olmuştu bu esrarlı on bir gün zarfında?

Bu konuda çeşitli spekülasyonlar var.

Bunları geçelim.

Bugün gerçek olan, Pera Palas'ın 411 numaralı odasının otelin en popüler odası oluşu...

Kapısındaki madeni plâkette, "Bu odada polisiye romanlar yazarı Agatha Christie kalmıştır" yazan 411'de geceleyebilmek için turistler sanki yarışıyorlar.

Agatha Christie'nin Kaldığı 411 Numaralı Oda

Bu oda, antik özelliklerini korumakla birlikte, temiz ve bakımlı...

Dökme piring yatakları... Fransız stili komodini... Çifte kapılı boy aynalı gardırobu... Aynalı makyaj etajeri... Küçük koltuğu... Mavi fayanslı ve beyaz mermerli banyosuyla belirli bir dönemin yaşam anlayışını yansıtıyor.

Yılımı tam hatırlayamıyorum, muhtemelen 1989 veya 1990 olabilir; TRT'ye hazırladığımız bir belgeselin çekimleri sırasında, o dönem Pera Palas Yönetim Kurulu Başkanı olan Sayın Hasan Süzer ile bir kaç kez görüşmüştük.

Sonradan rahmetli olan Sayın Hasan Süzer, Agatha Christie olayını anlatmış ve konu ile ilgili yukarıda yazılı bilgileri vermişti.

Bu vesileyle kendisini saygı ve rahmetle anıyorum.

(Not: Yazının ilk yayım tarihi: 12 Ocak 2008)

Ne zaman “Adam” oluruz?

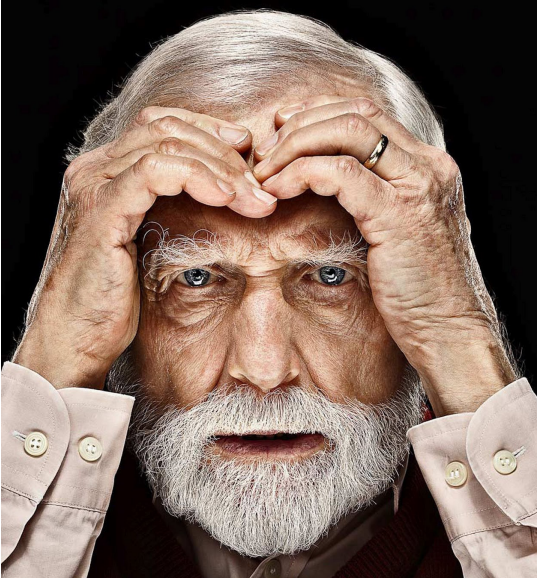
Bu konu gazete köşe yazılarının alt kısmında yazılan birer cümleye sıkıştırılamayacak kadar ciddi! Bu nedenle ayrı bir yazı olmayı hak ediyor. Çünkü, toplumda yaşadığımız problemlerin merkezinde çocukluktan “adam”lığa geçememenin yattığına inanıyorum.

Bu yargıda iki temel unsur var: çocuk olmak ya da “çocukça davranmak” ve adam olmak. Öncelikle burada “adam” olmak ile cinsiyet temelli bir yaklaşımdan söz etmiyorum. “Adam” gibi adam deriz, çok hoşumuza giden bir insanı gördüğümüzde. Ya da tersi durumda birbirimizi “çocuk olmak” veya “çocukça davranmak”la suçlarız. Bu nedenle bu durumun yaş ile de bir ilgisi yok. Yaş olarak ellisine gelmiş

olan bir insan da bahsettiğimiz çocuk olma özelliklerini gösterebilir. Bu özellikleri aşağıda ele aldığımızda etrafımızda ne de çok yetişkin bedenli, yaşlı ve kıyafetli “çocuk” dolaştığına şaşırabiliriz.

Çocuk olmak nasıl bir şeydir, isterseniz oradan başlayalım. Ana özellikleri nelerdir? Adam olma sürecine geçerken neyi geride bırakırız ve hangi özellikleri kuşanmaya başlarız. En temel olanlarını yazmakla yetineceğim.

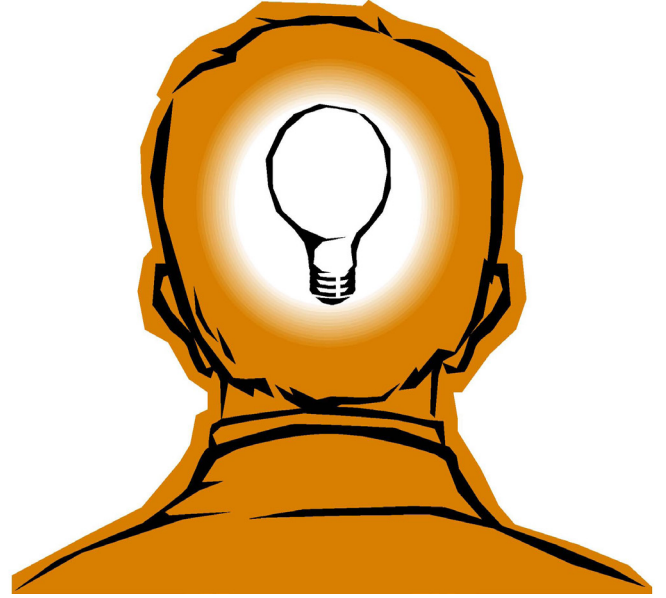

Çocukça davranışın en belirgin özelliği şikayetçi olma ve mızızlanmadır. Şikayetin yerli yerinde yapıldığında gerekli bir unsur olduğunu hepimiz biliyoruz. Müşteri Şikayet Yönetimi sistemi de tam bunun için vardır. Burada ana unsur mızızlanma davranışı ile kendisini gösteren zihin yapısıdır. Trafikten, kalabalıktan, soğuk havadan, sıcak havadan, gürültüden, dışarıda havlayan köpekten bile şikayet ederiz. Bu listeyi uzatmak mümkün. Sadece oturup dert yanan insanlar çok uzağımızda değiller. Hatta kendimiz bile çoğu zaman bu tuzığa düşeriz. Başımıza gelen her hangi kötü bir olayla ilgili olarak da bir şey yapmak yerine söylenme ve şikayet etme yoluna gideriz.

Yetişkin bedenli çocuklarda gördüğümüz ikinci özellik ise suçlamadır. Suçlanılanın ne olduğu önemsizdir. İlişkiler yolunda gitmiyorsa ötekini, işler yolunda gitmiyorsa patronu, ekonomiyi, sağlığımız iyi gitmiyorsa yiyecekleri, hayatımız iyi gitmiyorsa anne-babamızın bizi yetiştirme tarzını vs.yi suçlu buluruz.

Mazeret bulma veya bahanelere sığınma bir diğer çocukça davranış. Bu davranışı temellendirecek haklı gibi görülen sebepler de olabilir. Burada belirleyici olan kişinin niyetidir. Ters giden veya sonuca ulaşmayan her hangi bir durumun gerçekten objektif nedenleri olabilir. Önemli olan bu duruma nasıl yaklaştığımızdır. Durumu rasyonelleştirme yolunu mu seçiyoruz yoksa payımıza düşeni sahiplenme cesareti gösteriyor muyuz?

Çocukça davranışın en masum ve belki de en örtük olanı beklemek ve ümit etmektir. Ümit etmenin neresi kötü denebilecek bir durum bu. Bunu çocukça kılan yine kişinin beklemek ve

ümit etmeye yüklediği anlamdır. Bu durum kişiyi pasif kılıp, gizli bir elin veya kurtarıcının sorunları çözeceğini ümit eder hale getiriyorsa çocukça davranış özelliğine dönüşür. Şartların olgunlaşması ve belirli bir hazırlık dönemini için beklemeyi seçiyorsak o zaman durum değişir. O zaman konuştuğumuz durum iyimser olma ve sabretme gibi erdemlere dönüşür.

Çocukça davranış gösterenlerin, yukarıda yazdıklarımızın hepsini taşıması gerekmez, hatta taşımazlar da. Bunlar arasında her birimizin bir favorisi vardır. Bunların nasıl oluştuğu da önemli değildir. Aslında yetişkinliğe geçiş emek ve uğraş isteyen bir süreç olduğundan bireyin yetişkinlik özellikleri gelişmemiş olması bu sonuçları doğurur.

Peki, neden bu özellikler etrafımızda yaygındır? Bana göre bunun bir tek sebebi var: kolaya kaçma arzusu.

Yapılması gerekeni görüp eyleme geçmek emek, bedel, cesaret, rahatını bozma ve enerji harcamayı gerektirir. Aynı şekilde diyelim ki eyleme geçtiniz, her eylemin bir sonucu vardır, ortaya çıkan sonuçların sorumluluğunu üstlenmek de güç, kendine güven ve dayanıklılık gerektirir.

Yetişkin bir bireyin, bir durum karşısında izleyeceği adımlar; mevcut realiteyi doğru okumak, mevcut durumu sahiplenmek, seçeneklerini gözden geçirmek ve eyleme geçmektir. Sonrasında yapılması gerekense ,ortaya çıkan yeni durumda da aynı adımları tekrar etmek olacaktır.

Onun yerine yukarıdaki davranışlardan birisine başvurmak daha kolay gelir. Görünüşte böyle yapmak kolay ve maliyetsiz görünse de, sonuçta ödediğimiz bedel daha ağırdır ve ölümcüldür: "İnsan" olamama bedeli. Bireyi insan yapan, bireyi lider yapan eyleme geçme cesareti göstermesi ve davranışlarının sorumluluğunu üstlenme özelliğidir.

Seçim senin, benim ve hepimizin...

Göz ve Zihin Açıklığı

Okullar Açıldı, Gözler de Açılsın!

Tatil bitiyor, okullar açılıyor.

Her yerde bir koşuşturma, bir telaş...

Çantalar, defterler, kalemler, silgiler...

Çocuklarımız ve gençlerimiz için bütün hazırlıklar yapılıyor. Pekiyi, eğitimin, öğrenimin en önemli organı gözlerimiz akla geliyor mu? Okul çağındaki çocuklarda gözdeki kırma kusurları ülkemizde %13-50 oranında değişirken, uzak doğuda bu oran %80'lere kadar çıkabiliyor.

Bazılarımız hatırlar, bir mercekten geçen güneş ışınları tek bir nokta halinde odaklandığı kağıt parçasını yakabiliyor. Aynı mantıkla göze gelen görüntülerin de kornea ve lensden geçerek tam

retinada odaklanması netlik için şart.

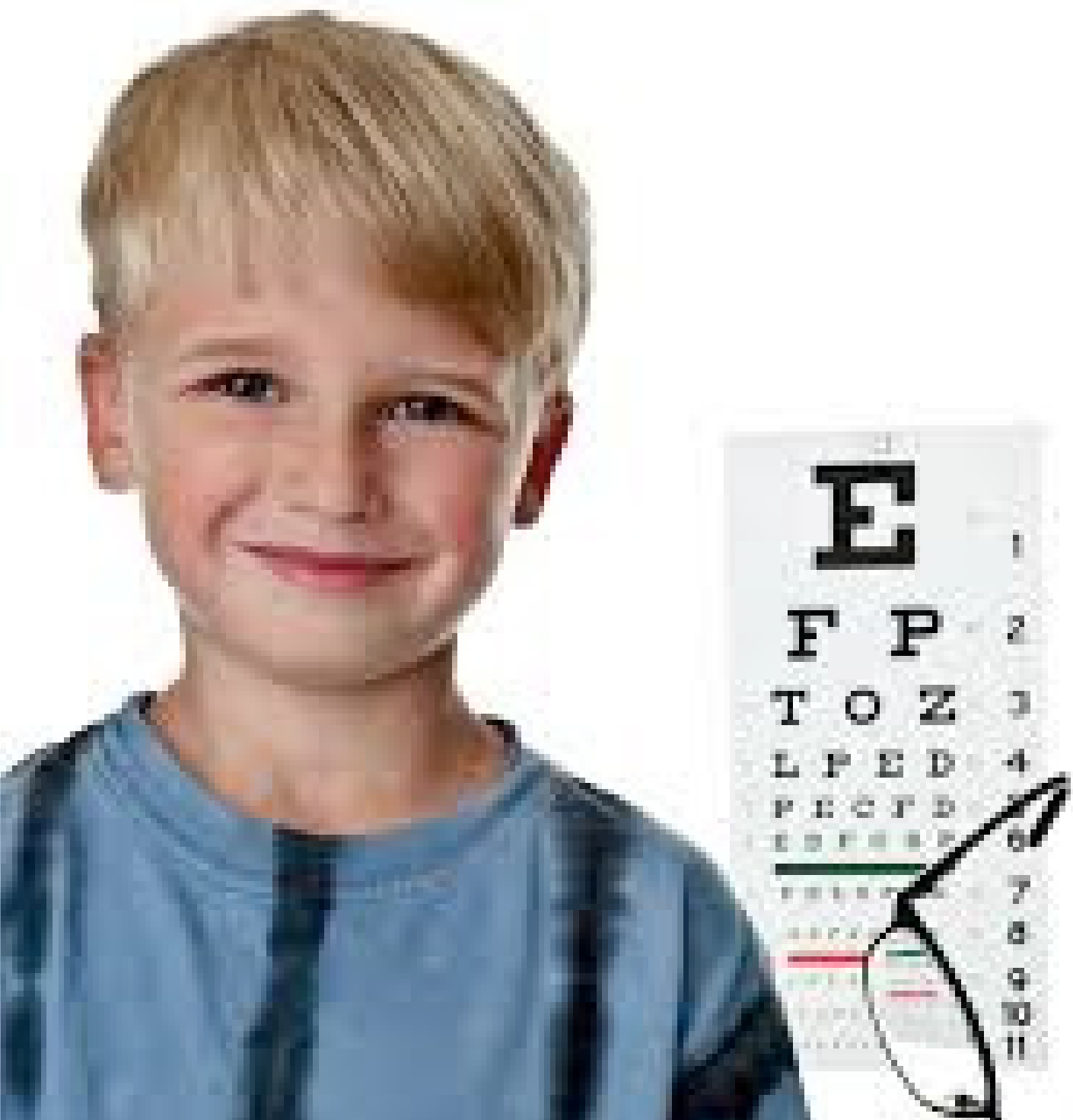
Bu odaklanma hipermetroplarda arkada kaldığı için büyüteç gibi olan yakınsak mercek, miyoplarda ise retinanın önünde olduğu için ıraksak mercek retinaya denk getirebildiğimizde ancak net görüntü oluşabiliyor. Çocuk büyüdükçe, özellikle ergenlik döneminde gözün de ön arka mesafesi uzadıkça, retina daha da arkaya giderek odak noktasına yaklaştığı için hipermetropi azalıyor, miyopi ise tam tersine odak noktasından daha da uzaklaştığı için artıyor.

Kornea ve lensin bombelikleri bu durumu telafi etmek için değişse de bu mesafedeki yarım milimetrelilik bir büyüme, miyopinin 1.5 diyoptri artmasına, hipermetropinin ise 1.5 diyoptri azalmasına neden olabiliyor. Miyop veya hipermetroplarda odak noktaları farklı da olsa yatay ve dikey görüntüler aynı düzlemde oluşurken (yani bulanıklığın her yeri eşit), astigmatizma için içine girdiğinde görüntüler tek bir düzlemde oluşmadığından bulanıklığın yanı sıra eğrilik, kırıklık, yamukluk olabiliyor.

Zihin Açıklığı için Göz Açıklığı

Görsel uyarılar hayata gözleri açmakla başlıyor. Göz gelişimi çocuklukta büyük ölçüde tamamlanıyor. Bu yaşlardaki görme kuvveti, kalitesi kişinin geleceğini büyük ölçüde belirliyor. “Benim çocuğum halıdaki en ufak tozu bile görüyor, televizyondaki alt yazıları okuyabiliyor” diyebilirsiniz ancak tek gözü çok iyi gördüğü halde, diğer gözü az görenler veya kırma kusuru dışında göz hastalığı olanlar hiç de az değil. Çocuklarımıza ve gençlerimize yeni eğitim-öğretim döneminde göz ve zihin açıklığı ile başarılar diliyorum.

Hem havalı hem de bilgili olsun

Bir hava durumu sunucusu için, tüm ülke hakkında, 30-40 kelimelik bir metin yazmak zordur. Ülkemizdeki ciddi TV kanallarında meteorolog çalıştırılmaya başlandığından beri hava durumu programlarında önemli gelişmeler oldu fakat hâlâ bilgiler “konserve” olarak sunuluyor.

Meteorolojistler kapalı ortamlarda çalışanların yanı sıra çiftçi, yolcu, balıkçıya da hitap ettiklerini unutmazlar. Örneğin şiddetli bir

yağmurun, sellerin, hasat sonrası tarlada bekleyen ürünün heba olması, ya da otobüs seferlerinin ertelenmesi anlamına geldiğini de hissettirirler.

Gelişmiş toplumlar, birkaç dakika, saat, gün, hafta ve hatta mevsim sonraki hava, iklim, su şartlarını, mümkün olduğu kadar önceden, doğru bir şekilde öğrenmek ister.

İlk teneffüs ettiğimiz havayı ciğerlerimize çektikten sonra çığlık atıp ağlayarak hayata başlayıp, yin e son nefesimizde ciğerlerimizdeki havayı vererek hayata sessizce veda ediyoruz. Biz havayla ilgilensek de, ilgilenmesek de; doğum ile ölüm arasındaki bu süreçte hava şartları bizimle sürekli ilgileniyor. Bu nedenle tüm dünyada medya mensupları, hava durumu programlarının herkesi ilgilendirdiği konusunda hemfikirdir.

1879 yılından beri İngiltere’de basın havayla ilgili bilgileri veriyor. 14 Kasım 1922’de BBC, radyodaki hava durumu programlarında Meteoroloji Servisi’nin hazırladığı raporları okudu. 11 Kasım 1936’da dünyada ilk defa BBC, meteoroloji haritalarını TV’de göstermeye başladı. 1953 yılında ise BBC “kişiselleştirilmiş hava durumu programı” için bir meteorolojistin meteoroloji haritaları üzerinden hava durumunu yorumlayıp anlatması uygulamasına geçti. ABD’de de medya, 1950 yılından beri meteorolojist çalıştırıyor. Reyting raporları da, meteorolojistler tarafından sunum yapılan haber programlarının tercih edildiğini gösteriyor. Artık Amerikan Meteoroloji Odası (AMS) ve Avrupa Meteoroloji Örgütü (ECOMET) hava durumu programları için standartlar geliştirip uyguluyor.

Çağdaş ülkelerde hava durumu sunucuları,

meteorolojiden satın aldıkları tahminlere kendi yorumlarını katarak sunuyorlar. Aslında hava durumu sunucuları, meteorolojinin kamuya açılan yüzüdür. Bu nedenle meteoroloji teşkilatları, büyük masraf ve emeklerle ürettikleri bilgileri, palyaço, artist, manken vb. yerine meteorolojistler tarafından halka sunulmasını isterler. Meteorolojist sunucular, kapalı ortamlarda çalışanların yanı sıra çiftçi, yolcu, balıkçıya da hitap ettiklerini unutmazlar. Örneğin şiddetli bir yağmurun, sellerin, hasat sonrası tarlada bekleyen ürünün heba olması, ya da otobüs seferlerinin ertelenmesi anlamına geldiğini de uygun bir şekilde hissettirirler. Aksi takdirde orada bulunmalarının hiçbir anlamı olmazdı.

BUGÜN NASIL GİYİNELİM

Ülkemizde de Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nden satın alınan bilginin uzmanları tarafından televizyonda yorumlanarak sunulması, şüphesiz yararlı oluyor ve ilgi çekiyor. Örneğin, önümüzdeki kış günlerinde düşük hava sıcaklıkları kuvvetli rüzgarlar ile birleşince "rüzgar soğuğu" denen üşüme ortaya çıkacak. Sıcaklık ve rüzgar verileri kullanılarak insanların rüzgar nedeniyle hissedeceği sıcaklıklar belirlenip halka "Bugün Nasıl Giyinelim" şeklinde bildirilebilir. Böylece veliler de, çocuklarını okula göndermeden önce "rüzgar ısırığına" maruz kalacak el ve yüz gibi yerleri korumak için tedbirler alabilirler. Bir hava durumu sunucusu için, tüm ülke hakkında, 30-40 kelimelik bir metin yazmak zordur. Ülkemizdeki ciddi TV kanallarında meteorolog çalıştırılmaya başlandığından beri hava durumu programlarında önemli gelişmeler oldu fakat hâlâ bilgiler "konserve" olarak sunuluyor. Aslında basit bir meteoroloji radarı, yıldırım detektörü, webcam, desteği, vb. ile havayla ilgili bilgiler canlı ve daha ilginç olarak verilebilir...

*Bir gelin beyazdır,
bir de Tunus...*

Üzerinde yaşadığımız dünyanın size düşen parçasının, yani yaşadığınız bölümünün üzerini örten bir kubbe düşünün. Kubbenin çapı yaşadığınız ülke, il, ilçe, mahalle veya sokak ile sınırlı olacaktır. Her birimizin dünyası, gidebildiğimiz mesafelerle belirlenmektedir. Ne yazık ki “Orada bir köy var uzakta” diye başlayan çocuk şarkısındaki gibi olmuyor. Gitmediğimiz, görmediğimiz köy bizim dünyamızı genişletmiyor. Başrolünde ünlü oyuncu Jim Carrey’in oynadığı “The Truman Show” filmini görenler ne demek istediğimi daha iyi anlayacaklardır. Hepimiz, kendimize has bir kubbenin altında doğuyor, yaşıyor ve ölüyoruz. Yaşamımız boyunca yaptığımız her yolculuk bu kubbeyi büyütüyor ve dünyamızı genişleterek daha büyük bir alanda yaşamamızı, adeta daha rahat nefes almamızı sağlıyor.

Bu gözle baktığımda, yerinde duramayan, sürekli yolculuklara çıkan gezgin, seyyah gibi sıfatlar taktığımız insanları daha iyi anlamaya başlıyorum. Bu insanların tek çabalarının, altında yaşadıkları kubbeyi büyütme olduğunu geç de olsa anladım. Bu insanlar biliyorlar ki yaptıkları her yolculuk nefes aldıkları alanı genişletmekte, dünyalarını büyütmektedir. Yani, bu yolculuklar,

yolculuğu yapan kişiye özgür olduğunu hissettirmektedir.

İstanbul Atatürk Havalimanı’ndan bindiğimiz Türk Hava Yolları uçağının havalandığı andan itibaren kafamın içinde uçuşan bu fikirlerle Tunus Cumhuriyeti’nin başkenti Tunus’taki Kartaca (Carthage) Havaalanı’na iniyoruz. Aylardan şubat. İstanbul, oldukça soğuk ve her şeyin gri görüldüğü günlerinden birini daha yaşıyordu.

Vize olmadığı için ülkeye giriş işlemleri oldukça çabuk bitiyor. Dışarı çıktığımızda bizi pırıl pırıl parlayan Afrika güneşi karşılıyor. Hava sıcaklığı yirmi derece civarında, şahane bir bahar havası sanki. Her ülkede olduğu gibi geleneksel taksi pazarlığımızı yapıp, yirmi dolara anlaşıp yola çıkıyoruz. Yaklaşık yarım saat yolculuktan sonra Habib Burgiba Bulvarı’ndaki otelimize geliyoruz.

Atatürk’ümüze hayranlığı ile bilinen, modern Tunus’un kurucusu Habib Burgiba’dan söz etmeden geçmek olmaz. Atatürk için, “O’nun ölmez eseri, egemenliklerini elde etmiş milletlerin kaderlerine hükmedenler için ışıklı bir örnek ve bir ilham kaynağı olarak kalacaktır,” diyen Habib Burgiba, her fırsatta Mustafa Kemal

Birkaç cümleyle Tunus...

Batı ile Doğu kültürlerini harmanlamış, Arap ve kuzey Afrika halklarının karışımı egzotik bir ülkedeyiz. On milyon altı yüz bin nüfusu var. Bin iki yüz kilometre uzunluğundaki sahil şeridi turizm için önemli bir kapı açmış. Nüfusun yüzde doksan sekizi Arap, yüzde birden biraz fazlası da Batılıların “Barbar” kelimesinden üreterek isim haline getirdikleri “Berberi” topluluğu.

Atatürk'ü ve Türk Devrimi'ni örnek aldığını açıklayan bir devlet adamıdır. 1957 yılında ülkesini bağımsızlığına kavuşturuncaya kadar uğraşan ve bunu başaran modern Tunus'un kurucusudur. “İslami yönetim” ve “dışarıdan kontrol edilen köktendinci çabalara” karşı ülkesini korumuş, ülkesindeki aşırı İslamcı akımları destekleyen Sudan'la ilişkisini askıya alarak, laikliğin kalesi haline getirmiştir. 2011 yılında yaşanan Arap Baharı'na kadar ülkenin devlet başkanı olan ve Habib Burgiba'nın sağ kolu konumundaki yardımcısı Zeynel Abidin Bin Ali tarafından başkanlıktan indirilerek, ölünceye kadar gözetim altında tutulmuştur. Zeynel Abidin Bin Ali, daha sonraları yirmi üç yıl ülkeyi bir diktatör gibi yönetmiş, kökten

dincilere verdiği tavizler bile 2011 yılındaki halk isyanında koltuğundan indirilmesini engelleyememiştir. Şimdi, canını zor kurtararak sığındığı Suudi Arabistan'da bir kaçak olarak yaşamaya devam etmektedir.

Eşyalarımızı odalarımıza bırakıp, kendimizi sokağa atıyoruz. İşte Tunus'tayız. Sahra Çölü'nün Akdeniz'e açılan ucu, nam-ı diğer "Yasemin Kokulu Tunus"

Batı ile Doğu kültürlerini harmanlamış, Arap ve kuzey Afrika halklarının karışımı egzotik bir ülkedeyiz. On milyon altı yüz bin nüfusu var. Bin iki yüz kilometre uzunluğundaki sahil şeridi turizm için önemli bir kapı açmış. Nüfusun yüzde doksan sekizi Arap, yüzde birden biraz fazlası da Batılıların "Barbar" kelimesinden üreterek isim haline getirdikleri "Berberi" topluluğu. Berberiler, genellikle kırsal kesimde ve çölde yaşıyorlar. Berberice denilen bir dil konuşuyorlar. Fas, Tunus, Libya ve Gine'ye kadar yayılmış olan Berberilerin toplam nüfuslarının yaklaşık altmış milyon olduğu tahmin ediliyor. Kuzey Afrika'nın bilinen en eski halklarından olan Berberilerin büyük bir kısmı göçebe olarak yaşıyor ve deve

yetiştiriciliği yapıyorlar. Yerleşik düzene geçenler ise genellikle şehirlerin dışındaki mahallelerde yaşıyorlar. İslamiyet öncesi sadece ruhların varlığına inanan bir inanç biçimi olan “Animizm” inancı yaygın iken, artık neredeyse tamamı Müslüman olarak yaşamlarını sürdürüyor. Doğrusu, daha sonraları gitme olanağı bulduğum Kuzey kutbunda Ren geyiği yetiştirerek yaşamlarını sürdüren Sami topluluğunun da Animist olduğunu öğrendiğimde oldukça şaşırmıştım.

Berberiler, tarih boyunca Roma, Kartaca ve Fenikelilerden oldukça etkilenecek bu gün kullandıkları, İbraniceye benzer bir dil ortaya çıkarmışlar. Yedinci yüzyıldan itibaren İslamiyeti seçen bu halkın, Arap Baharı’na kadar otlaklar ve toprak üzerinde özel mülkiyet olmadığı için kura ile dağıtılan toprakları sıra ile kullanabilmekteymişler. Daha düne kadar “Fallahin” dedikleri topraksız Berberiler ise başkalarının topraklarını yüzde yirmi karşılığı ekip biçerek geçinmeye çalışıyorlarmış.

1571 yılından 1881 yılına kadar, üç yüz on yıl Osmanlı idaresinde kalan Tunus’ta, Osmanlı izi bulmak için oldukça fazla çaba harcamanız gerekiyor. Gelgelelim, kırk yıl kadar Fransız idaresinde kalan bu ülkede sokak tabelalarına kadar her şeyin Fransızca olması ilginç. Aramama rağmen Türkçe bilen birini bulamazken, çöldeki çoban, şehirlerdeki dilenci bile Fransızca konuşabiliyor.

Şehirlerin kalbi, düşman saldırılarından korunmak için etrafı surlarla çevrili Medina denilen merkezlerde atıyor. Neredeyse Tunus’un her şehrinde böyle bir Medina var. Tunus şehrinin merkezindeki Medina’nın

büyük kapısından içeri girerek daracık sokaklarını adımlamaya başlıyoruz. İstanbul, Tahtakale’deyiz sanki. Tipik bir Doğu kenti görünümündeki bir Medina burası. Halı tüccarları, kuyumcular, esans satıcıları, turist avlamaya çalışan hanutçuları ile cıvıl cıvıl bir çarşı burası. Neredeyse bütün öğleden sonrayı Medina’da sokakların ve güzel Tunus kapılarının fotoğraflarını çekerek geçiriyoruz.

Sokaklara yayılmış turist avcılar sürekli önümüzü kesiyor ve teras var, teras var diyerek bizi dükkânlarına çekmeye çalışıyor. İçlerinden birine, “Ne var bu terasta?” diye soruyorum. “Şehre tepeden bakacaksınız,” diyor. Peki deyip, peşine düşüyoruz. Tunus

şehri düz bir araziye kurulduğu için yokuş, tepe gibi yeryüzü şekillerinden mahrum kalmış. Ülkenin büyük bir bölümü zaten çöl, sadece kıyı şeridi boyunca, denize paralel giden Atlas dağları tekdüzeliği bozuyor. Bu nedenle, şehrin genel bir fotoğrafını çekebilmek için yüksek bir yere çıkmak gerekiyor. Adamın peşine takılıp binaya giriyoruz. Labirent gibi dar koridorlardan geçip, merdivenlerden çıkarak bir halı mağazasına geliyoruz. Başka bir adam bize halıları anlatmaya başlıyor. Halı istemediğimizi ve daha iyilerini İstanbul'da bulabileceğimizi söyleyince biraz bozuluyorlar. Terasa çıkıyoruz. Yerden altı, yedi metre yüksekteki binanın ikinci katındayız. Bu yükseklikten ne görülebilirse o kadarı ile yetinip çıkışa yöneliyoruz. Bizi içeri davet eden adam önümüze geçiyor ve, "Bana para vereceksiniz," diyor. "Madem alışveriş yapmadınız o zaman bahşiş verin," diye tutturuyor. Eline birkaç Dinar tutturuyoruz ve kendimizi dışarı atıyoruz.

Neredeyse tamamı beyaz boyalı binaların aralarında dolaşıp, dükkânlara, okullara

gire çıka akşamı ediyoruz. İngilizcenin hiç işe yaramadığı ender ülkelerden birindeyiz. Neredeyse kimse İngilizce bilmiyor. Başka bir diliniz yoksa zor durumda kalabilirsiniz.

Tunus'ta Türk olmak sanki bir ayrıcalık. Konuştuğum hemen herkes Türkiye, özellikle de İstanbul hayranı. Bir kadına, "Arap mısın? Berberi mi?" diye sorduğumda sesini yükselterek, hatta bağırarak baba tarafının Türk olduğunu öğünerek söylemesi bir fikir edinmemizi kolaylaştırıyor.

Ertesi sabah başkentin yirmi kilometre kuzeyinde bir banliyö olan Sidi Bou Said'e gidiyoruz. Uzun yıllar sufizmin merkezi olarak anılmış, deniz kenarına kurulu şirin, temiz ve güzel bir sayfiye yeri. Adını Sufi şeyhi Sidi Bou Said'ten alan köy, XIII. yüzyıldan bu yana bölgenin cazibe merkezi haline gelmiş. Buraya gelene kadar Tunus'un beyaz evlerini ve ünlü Tunus kapılarını gördüğümüzü sanıyorduk. "Bana kapını göster, sana kim olduğunu söyleyeyim," diye bir söz var Tunus'ta. Evlerinin kapılarına o kadar özen gösteriyorlar ki, o evde yaşayanlarla ilgili birçok şeyi kapılarından

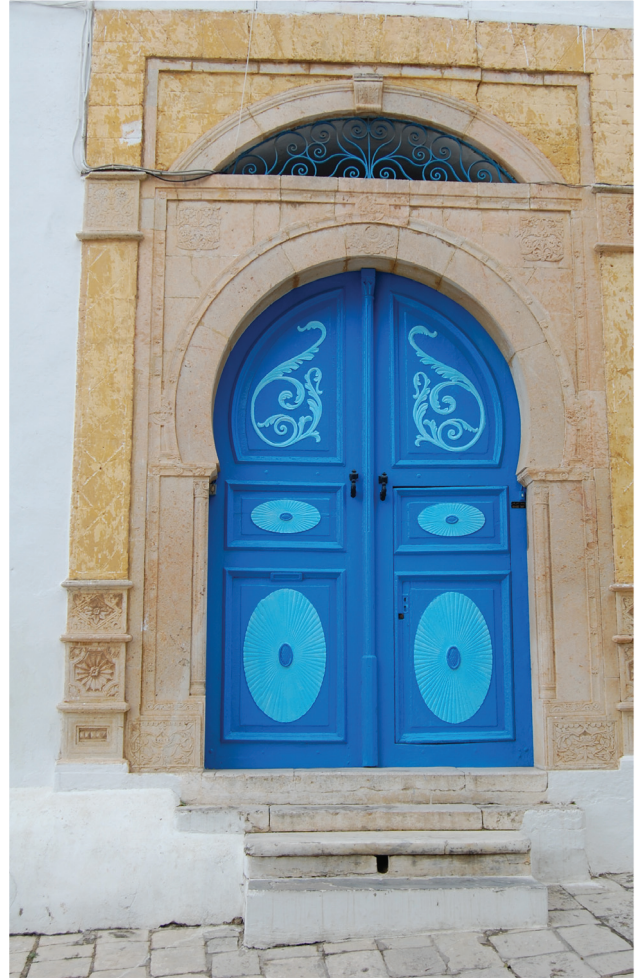

Tunus'ta Türk olmak sanki bir ayrıcalık. Konuştuğum hemen herkes Türkiye, özellikle de İstanbul hayranı.

anlayabiliyorsunuz.

İnişli, çıkışlı sokaklarını adım adım geziyor, "Mashrabiya" dedikleri balkonların, mavi, sarı kapıların, sokakların ve bembeyaz evlerin bol bol fotoğraflarını çekiyoruz. Evlerin mimarisine beyaz badana ancak bu kadar yakışır, diye aramızda konuşuyoruz. Tunus anlatılırken, haklı

olarak bu beyazlığa atıfta bulunuluyor. Binaların beyazlığı, "Bir gelin beyazdır, bir de Tunus," sözünü yerden göğe kadar haklı kılıyor. Gerçek bir Akdeniz kasabasında olduğunuzu her an hatırlıyorsunuz. Yasemin ağaçlarından gelen ve çevreyi saran koku ve palmye ağaçları sanki bir şiirsellik katıyor bu köye. Bu şiirsellik nedeniyle

olsa gerek, Andre Gide, Faucoult, Klee gibi düşünürler yaşamlarının bir bölümünü burada geçirmişler.

Yürümekten yorulup, portakal ağaçlarının süslediği meydana hâkim bir kahvehanenin üst katındaki verandasına oturuyoruz. Kahveye çıkan geniş merdivenin yanlarına birer masa sığabilecek localar yapılmış. Meydanı izlerken çayınızı, kahvenizi yudumluyorsunuz. Tarihi bir kahve olan Alia kahvesi, söylememe gerek bile yok, kapı ve pencereleri mavi, binası ise tabii ki beyaz boyalı. İçerisi koyu yeşil, kırmızı ve siyah boya ile şeritler halinde boyanmış. Bütün duvar dipleri yerden seksen santimetre kadar yükseklikte betondan sedir yapılmış. Sedirlerin üstüne çıkıp, bağdaş kurarak oturuyorsunuz. Büyük bakır tepsiler sehpa niyetine kullanılmış. Her yere halılar serilmiş, duvarlar eski kahvehane malzemeleri ile süslü. Çatıyı taşıyan ahşap direklerden yapının yaşını tahmin etmek hiç de zor değil. Sanki tarihin izleri, bu anıtsal kahvehanenin duvarlarına sinmiş.

Ama sattıkları çay için aynı güzellikte şeyler söyleyemeyeceğim. Şöyle demini almış, berrak

bir cam bardakta çay içmek için Tunus doğru bir yer değil. Çay istediğinizde, kalın bir cam bardakta pekmez rengi ve kıvamında bir şey getiriyorlar. Bardağın yarısına kadar taneli bir şey doldurulmuş ve üstüne de birkaç yaprak yeşillik atılmış olarak servis ediliyor. Tarifini soruyorum, garsonumuz anlatıyor. Sabah erkenden, büyük bir çaydanlığa su, bol miktarda çay ve şeker dolduruluyor ve ateşe oturtuluyor. Saatlerce ateşin üstünden alınmadan, suyu bittikçe eklenerek, pekmez gibi oluncaya kadar kaynatılıyor. Servis sırasında önce bardağa yarıya kadar çam fıstığı (dolmalık fıstık) konuluyor. Daha sonra çaydanlıktaki koyu renkli sıvı ile bardak dolduruluyor. Son olarak üzerine birkaç yaprak taze nane eklenerek müşteriye sunuluyor. Çay seven biri olarak, bütün iyi niyetimle içmeye çalıştıysam da başarılı olamadığım gibi bir daha denememeye karar veriyorum.

Fotoğraf makinemin hafızasını epeyce doldurduktan sonra dönüş yoluna çıkıyoruz. Yokuşlardan aşağı inerken bir tarafımızda Akdeniz bir tarafta Atlas dağlarının manzarası keyfimize keyif katıyor. Bir yerlerden müzik sesi geliyor, Arap dünyasının bülbülü Fairouz'un sesi kulaklarımızda, yanımdaki arkadaşşıma, "İşte şimdi dekor tamamlandı,"

diyorum. Hafif bir yağmur atıştırıp geçiyor. Niyetimiz, dünyanın en büyüğü olduğunu iddia ettikleri Bardo Mozaik Müzesi ve Beylical Sarayı'nı gezmek. Roma döneminden kalma mozaikler anlatılır gibi değil. Tek kelimeyle muhteşem! Daha sonra Romalıların yerle bir ettikleri Kartaca harabelerini ve şehir merkezindeki Zeytuni camisini gezip otelimize dönüyoruz.

Kartaca denilince ünlü komutan, savaş dâhisi ve taktik uzmanı Hannibal'i anmadan geçmek olmaz. Bu kuzey Afrika ülkesinin yani Kartaca'nın efsanevi komutanı Hamilcar Barca'nın oğlu olan Hannibal, babasının yanında çocukluğundan itibaren tescilli bir Roma düşmanı olarak büyüyor. Romalıların sürekli saldırılarından bıkan Kartacalılar, dokuz yaşından itibaren askerlerin arasında büyüyen ve iyi bir askerî eğitim alan Hannibal'i M.Ö. 221 yılında, henüz 26 yaşında olmasına rağmen Kartaca ordusunun başına geçiriyorlar. Askeri tarihçi Theodore Ayrault Dodge'un da bir strateji ustası olarak nitelendirdiği Hannibal, zaferden zafere koşuyor.

Özellikle II. Pön savaşlarındaki başarıları ününe ün katıyor. İberik yarımadasını hâkimiyetine aldıktan sonra Pirene ve Alp dağlarını fillerle takviye edilmiş ordusu ile

aşarak Roma hariç bütün İtalya'yı boyunduruğu altına alıyor. Hannibal savaştan savaşa, zaferden zafere koşarken ülkesindeki bazı yöneticiler bu başarılarından korkarak altını oymaya başlıyor. Savaş sırasında malzeme desteği kesilince savaşı bırakarak, Roma'yı alamadığı gibi savaşı da kaybederek geri dönüyor. Bütün bu olup bitenden haberli olan Roma, Kartaca'ya gelerek taş taş üstünde bırakmayana kadar yakıp yıkıyor. Bütün Kartaca kalın bir kül tabakası ile kaplanıyor. Hannibal, ömrünün kalan kısmını sürgünde geçiriyor. Suriye ve Ermenistan'da

bir süre yaşadktan sonra Anadolu'ya gelerek, şimdiki adıyla Kocaeli-İzmit bölgesi olan Bitinya'da yaşamaya başlıyor. Bir süre sonra Bitinyalıların onu Romalılara teslim edeceğini anlayınca, yüzüğündeki zehri içerek intihar ediyor. İntihar ederken söylediği, "Artık Roma rahat edebilir," sözü tarihe geçiyor. Mezarının yeri tam olarak bilinmese de 1937 Yılında Atatürk tarafından Gebze'ye bir heykeli diktiriliyor. Daha sonraki yıllarda Gebze Belediyesi'nin yaptığı su hattı çalışmalarında rastlanan büyük mezarın Hannibal'in olduğu tahmin ediliyor.

Habib Burgiba Bulvarı'nın başında bulunan büyük özgürlük anıtının yanından geçerken etrafı bir inleme sesi sarıyor. Acıdan inleyen ve ne söylediği anlaşılmayan bu sesin akşam ezanı olduğunu anlamamız biraz zaman alıyor. Tekdüze, makamsız, vurgusuz ve duygusuzca sanki bir inleme gibi okunan ezan hiç duymamıştım. Birçok yerde ezanlar dinledim ama hiçbirisi İstanbul'umuzun güzel ezanlarının yerini

tutamaz. Önce müezzinin yeteneksizliği diye düşünüyoruz ama daha sonra bütün Tunus'ta aynı şekilde okunduğunu duyunca usulün böyle olduğunu anlıyoruz.

Tunus'un milli yemeği kuskus denilen bir makarna çeşidi. Bizim evlerimizde de yapılan kuskus ile aynı. Tabaka tepelene bu kuskus makarnayı yığıyorlar, ortasına da yumruk büyüklüğünde, haşlanmış kemikli bir eti oturtup servis ediyorlar. Zaten kuskus sevmezdim, bir de böyle parça etlisini görünce tamamen sildim defterimden.

Aç kaldım diye düşününce düşününce otele dönüyoruz. Resepsiyon görevlisinden bir sandviç ve bize kiralık araba bulmamız konusunda yardımcı olmasını istiyoruz. Sandviç hemen geliyor. Araba için bir iki yere telefon ediyor ve bir adamı çağırıyor. Lobide oturup pazarlık yapıyoruz ve bir hafta için günlüğü kırk dolardan anlaşıyoruz.

Sabah, saat 08.00'de arabamızı getiriyor. Otelde ayrılıp, yönümüzü güneye, sahra çölüne çeviriyoruz. Bir süre yol aldıktan sonra yolumuzun üstündeki ilk şehir olan El Djem'e geliyoruz. El Djem, Roma'daki Colesseum ve Hırvatistan'ın Pula şehrindekinden sonra en büyük amfitiyatroya sahip şehir. Russel Crowe'un oynadığı ünlü gladyatör filminin çekildiği tiyatro burası. Neredeyse yeniden yapılmış kadar bakımlı ve temiz. Çevresi turistik eşya satan dükkânlarla sarılmış. Birkaç saat oyalandıktan sonra yeniden yola koyuluyoruz. Bütün günü yolumuzun üstündeki köylere gire çıka, kahve molaları, fotoğraf molaları vererek geçiriyoruz.

Tunus'un yüzde elli beşi ekilebilir toprak, tarıma elverişli olan kısmı ise yüzde otuz beş. Çok geniş bir alanda zeytin yetiştiriliyor. Dünyanın onuncu büyük zeytin üreticisi olan bu küçük kuzey Afrika ülkesi, ayrıca dünyanın en büyük hurma üreticilerinden biri. Hava kararmaya başlarken, büyük şehirlerden biri olan Sfax şehrindeki, Syphax isimli otelimizi buluyoruz. Otelin park yerine girdiğimizde her yerin tıklım tıklım dolu olduğunu görüyoruz, hafif bir şaşkınlık geçiriyoruz. Otelin lobisine girdiğimizde kalabalığın sebebi anlaşılıyor. Otelin lobisi fuar alanı olarak düzenlenmiş ve Tunus Optik ve Optometrik Ürünler Fuarı'na ev sahipliği yapıyor. Salon yüz-yüz elli metre civarında. Birkaç firma ürünlerini tanıtmış, yavaş yavaş toplanıyorlar. Mesleki merakımızdan birkaç dakika stantları dolaşıp, odalarımıza çıkıyoruz.

Tunus'un yüzde elli beşi ekilebilir toprak, tarıma elverişli olan kısmı ise yüzde otuz beş. Çok geniş bir alanda zeytin yetiştiriliyor. Dünyanın onuncu büyük zeytin üreticisi olan bu küçük kuzey Afrika ülkesi, ayrıca dünyanın en büyük hurma üreticilerinden biri.

Akşam yemeğine indiğimizde ortalıkta kimseler kalmadığını görüyoruz. Yemekler pek dişimize göre gelmiyor. Balık yemeye karar veriyoruz. Balık pazarlarındaki tezgâhlarda bol miktarda balık ve diğer deniz ürünlerini görmek mümkün. Adını bilmediğim bir balık ızgara ve salatanın yanında da Tunusluların övünerek bahsettikleri "Sidi Saad Magon" şarabı. Kurutulmuş biber, sarımsak ve birçok baharat karıştırılarak yapılan "Harissa" isimli sosları yanında yediğiniz her şeye lezzet katıyor. Tunus'a gideceklere bu kadar bol ve ucuzunu bulmuşken karides, kalamar ve diğer deniz ürünlerini yemeden ayrılmamalı diye bir de tavsiyede bulunayım.

Bir avro, iki Tunus dinarı ediyor, yüz milim ise bir dinar. Aynı lira ve kuruş gibi. Bir kahve iki buçuk Tunus dinarı, bir kola bir buçuk dinar. Ülkenin ekonomik durumu çok iyi değil. Çevresindeki ülkeler petrolle yatıp, petrolle kalkarken ne yazık ki Tunus bundan nasiplenemiyor. Pahalılık ve işsizlik sorunları ile uğraşıyorlar. Bildiğiniz gibi 2011 yılında yaşanan “Arap baharı” isyanı, işsiz bir gencin kendini yakmasıyla başlayıp bütün ülkeyi alt üst etmişti. Sadece 140 kilometre uzaklıktaki Avrupa’dan oldukça etkilendiğini sandığım modern ve medeni giyimli insanları, günümüz Türkiyesi’nden daha aydınlık geliyor bana. Çevresinde bulunan Libya ve Cezayir’den başka ağır bir dini diktanın yaşandığı, insanların baskı ile inin inin inlediği Nijer ve Çad gibi geri kalmış ülkelerin ortasında adeta nefes alınabilecek tek vaha sanki. Çevre ülkelerde yerleşmiş ve kendini herkesten daha çok dindar sayan, Müslüman kardeşler, Hizbulah, El Kaide gibi terör örgütlerinin yasadışı faaliyetleri nedeniyle Tunus yönetimi oldukça tedbirli davranmaya çalışıyor. Örneğin, cami etrafında

bu tip örgütlenmelere fırsat vermemek için namaz biter bitmez cami kapıları bir sonraki namaz vaktine kadar kilitleniyor. Her ne kadar bu uğraşlar boşunaysa da ülkenin din ile yönetilir bir sisteme geçmesini geciktirmeye çalışıyor. Buna rağmen aynı bizdeki gibi “Türban” oraya da bulaşmakta gecikmemiş. Zaten tecrübelerimiz ile biliyoruz ki bu gidişi durdurmak çok zor.

Adını “Yasemin Devrimi” koydukları isyandan sonra iktidar koltuğuna oturan, ılımlı İslamcı bir parti olan Ennahda ve koalisyon ortağı yönetiyor ülkeyi. Devletin TV kanalını günah işleniyor diye basmak isteyen güruha günlerce göz yuman hatta destek çıkan bir iktidar. Bu da bize Tunus’un gelecekte neler yaşayacağı ve sistemlerinin nereye gittiği hakkında fikir veriyor. Birkaç yıl öncesine kadar sokaklarda kara çarşaf veya türbanlı birini görmeniz mümkün değilken artık her köşeden bir tane çıkıyor. Tunus, artık dönüşü olmayan yola girmiş.

Sabah erken bir saatte kahvaltı faslını bitirip,

Artık Sahra çölündeyiz, bomboş bir düzlükte yol alıyoruz, her yer kum. Çok uzaklarda develer görüyorum, değişik duygular içerisindeyim. Yol üstünde küçük bir köyde kahve molası veriyoruz. Kahvelerimizi içerken, bir yandan da kahveci ile sohbet ediyoruz. “Nerelisiniz?” diye soruyor, Türk olduğumuzu söylüyorum. “O zaman siz de Müslümansınız,” diyor. “Elhamdülillah,” diyorum, çok hoşuna gidiyor.

yola koyuluyoruz. Hedefimiz, çölün ortasında bulunan ve insanların yer altı mağaralarında yaşadığı, George Lucas'ın yönetmenliğini yaptığı *Yıldız Savaşları* filmlerinin çekildiği, Matmata şehrine gideceğiz. Sarı sıcak ve gözleri yorar bir parlaklıkta yola devam ediyoruz. Gabes şehrinden sonra çevrede bitki örtüsü değişiyor hatta bitiyor. Evet, artık Sahra çölündeyiz, bomboş bir düzlükte yol alıyoruz, her yer kum. Çok uzaklarda develer görüyorum, değişik duygular içerisindeyim. Yol üstünde küçük bir köyde kahve molası veriyoruz. Kahvelerimizi içerken, bir yandan da kahveci ile sohbet ediyoruz. “Nerelisiniz?” diye soruyor, Türk olduğumuzu söylüyorum. “O zaman siz de Müslümansınız,” diyor. “Elhamdülillah” diyorum, çok hoşuna gidiyor. Bütün ısrarlarıma rağmen kahve paralarını almıyor. “İkramım olsun,” diyor. Yapacak bir

şey yok, teşekkür ediyoruz. Bu arada gözüm kahvenin karşısındaki dükkânların önüne çengellere asılmış deve ve inek başlarına takılıyor. Kahveci, kasapların yeni hayvan kestiklerini göstermek için kestikleri hayvanın başını kapının önüne astıklarını anlatıyor.

Bir tepenin üstüne bir metre büyüklüğünde yazılmış “Matmata” kelimesini gördüğümüzde hedefe ulaştığımızı anlıyoruz. Buraya gelmekle ne kadar doğru bir iş yaptığımızı konuşuyoruz. Sadece başkenti, sahil kasabalarını, tatil köylerini görüp dönseymişiz, hiçbir şey görmemiş olacmışız. Bence, Tunus'un en ilginç, en görülmesi gereken yeri burası. Üç binden fazla mağara ev var bölgede. İnsanlar toprak altındaki bu mağara evlerde yaşıyorlar. Bu insanlar, kuzey Tunuslulara göre daha esmer ve daha uzun boylu insanlardan oluşan Berberi topluluğu. Önceki yıllarda tamamen içlerine

kapalı bir hayat yaşayan bu çöl insanları, turistten ve turizmden gelecek paranın tadını almış olmalı ki yol üstünde rastladığınız insanlar sizi evlerine davet ediyor. Bizi evine davet eden kadın çay hazırlarken, evde yalnız olduğunu anlayınca gerçekten şaşırıyoruz.

Tek tek odaları açıp bize evini gezdiriyor. Kadının hazırladığı çay tabii ki Tunus usulü, yani fıstıklı ve naneli. “İçsen bir türlü, içmesen olmaz...”

Evin fotoğraflarını çekip kadına birkaç dinar verip dışarı çıkıyoruz. Çevre küçük tepeciklerle dolu ve her tepecikten bir ya da birkaç esmer tenli, iri gözlü çocuklar çıkıyor. Sessiz, sakın bir kenara çekilip sizi izliyorlar.

Ev dedikleri mağaraların yapımı da ilginç! Küçük bir tepecik düşünün, tam tepe noktasından aşağı doğru yaklaşık üç-dört metre çapında, yine üç-dört metre derinliğinde bir kuyu kazılıyor. Bu geniş kuyunun tabanından başlayarak yanlara doğru odaları, mutfak olacak alanı, evin giriş koridorunu adeta bir köstebek

yuvası gibi oyarak ve toprağını taşıyarak bir yaşam alanı oluşturuyorlar. Duvarlar çamurla sıvanıyor, sıva kuruduktan sonra da kireçle boyanınca ev hazır hale geliyor.

Matmata'ya veda edip çöle dalıyoruz. Çevremizde hiçbir şey yok. Duz şehrine doğru gidiyoruz. Uçsuz bucaksız çölü hissederek uzun bir süre yol aldıktan sonra artık tamamen kurumuş olan tuz gölünün gözleri yakan beyazlığı başlıyor. Kum tepeliklerinin arkasından yirmi-otuz develik bir kervan geçiyor. Sanıyorum yük kervanı değil, deve yetiştiren bir Berberinin deve sürüsü olmalı. Arabanın CD çalarında Emre Aracı'nın, bir Donizetti bestesi olan *Aziziye* marşı çalıyor ve sanki uzay boşluğunda gibi yol alıyoruz. Bir süre sonra Duz şehrinden geçerek, eskilerin cennet olarak adlandırdıkları Tozeur şehrine giriyoruz. Açık renkli tuğlaları yatay şekilde ve içeri, dışarı olmak üzere girintili çıkıntılı inşa edilmiş, desenli duvarlarıyla ünlü yapılar dikkatimizden kaçmıyor. Tuğlaların böyle döşenmesinin nedeninin, yüzeyi genişleterek binaların daha kolay soğumasını sağlamak

olduğunu anlatıyorlar. Çöl sıcaklığına karşı bir nevi soğutucu görevi görüyor.

Bölge halkı, toprağının tuzlu olması nedeniyle dünyanın en lezzetli hurmalarını yetiştirmekle övünüyor. Gerçekten de şehre çok yakın bir bölgede, iki yüz bin ağaçlık bir hurma ormanı yetiştirmişler. Hurmaların sulama planını da ünlü Arap matematikçisi İbn-Shabat yapmış.

Dar Saida Baya isimli otelimize yerleşiyoruz. Güzel bir otel. Çölün ortasında bundan daha iyisi olamazdı herhalde. Akşamı otelde sohbet ederek geçireceğiz. Otelin barında barmene, "Tunuslular ne içer?" diye soruyorum, o da ülkeye ya da bölgeye has içkilerin hepsinden azar azar tattırıyor bize. Adına "celtia" dedikleri Tunus birası ile başlayıp, hurma likörü "thibarine", incirden yapılan brandileri "Boukha" ve Palmiye özsuyundan yapılan "Laghmi" isimli içkilerinin tadına bakıyoruz. Tadımlıkların üstüne uyku bastırıyor, odalarımıza çıkıp, günlüğümü bile zar zor yazarak yatakta kayboluyorum.

Sabah, bu seyahatin en güzel kahvaltısını

yapıyor, fazla sıcak bastırmadan şehri dolaşmaya çıkıyoruz. Önce kapısında mızraklı bir askerin beklediği Dar Cherait Müzesi'nden başlamak üzere sokaklarını adımlıyoruz. Şehrin Medinası'nda bir tur attıktan ve bol miktarda taze hurma aldıktan sonra yola çıkmak üzere otele dönüyoruz. Yarım günlük bir yürüyüş şehrin tamamını görmemize yetiyor. Otelden ayrılıp yeniden yola koyuluyoruz.

Önce 90 Kilometre uzaklıktaki Gafsa şehrine geliyoruz. Gafsa, kasaba büyüklüğünde küçük bir şehir. Şöyle bir turlayıp yola devam ediyoruz. Akşam olmadan orta Tunus'taki en önemli şehir olan Kairouan'a geliyoruz. Dünya kültür mirası listesinde olan bir şehir Kairouan şehri. Şehrin sakinleri, Afrika kıtasına yapılan ilk camiye sahip olmakla övünüyorlar. Kairouan şehri, VIII. Yüzyılda Hz. Muhammed'in sahabelerinden "Oqba İbn-Nafi" tarafından kurulmuş. Şehir XI. Yüzyıla kadar Fatımi hanedanlığının merkezi olmuş. Tüm İslam alemi tarafından, Mekke, Medine ve Kudüs'ten sonra dördüncü kutsal şehir

olarak kabul edilmiş, Müslüman olmayanların girmesi yasaklanmış. Bu yasak, 1812 yılında Fransızların şehri işgal edişine kadar sürmüş.

Büyük Camii ya da Sidi Oqba olarak adlandırdıkları Kairouan Camii, kale gibi bir yapı. Avlusuna girebilmek için kapısına geldiğimizde, kapıdaki görevli eli ile dur işareti yapıyor. "Ne var?" diyorum, "Giriş on Avro," diyor. Sinirlenmiş gibi yaparak, "Ben müslümanım," diyorum, inanmadığını gösterir bir şekilde, alay eder bir tarzla kaşlarını yukarı kaldırarak, hadi oradan der gibi bakıyor. Çevrede bulunan herkesin duyabileceği gibi, yüksek sesle "Amentü billahi ve melaiketihî ve kütübihî" diye okumaya başlayınca, diğer turistlerde durup bize bakmaya başlıyor. "Hasena hasena, girin," diyor. İçeri giriyoruz, caminin avlusunda, adamın ve diğer turistlerin şaşkınlığına kahkahalarla gülüyoruz.

Caminin çatısını, iki metre aralıklarla dikilmiş ahşap direkler taşıyor. Bu açıdan Beyşehir'deki Eşrefoğlu camisini hatırlatıyor. Değişik bir mimarisi var. Bu camiyi yedi kez ziyaret eden

2011 yılında yaşanan “Arap Baharı” ya da “Yasemin Devrimi” adını verdikleri değişim dilerim bir işe yarar da dost Tunus halkı, daha özgür, daha varlıklı ve daha

biri, Mekke’ye gitmiş gibi sayılıyor. Müslüman olmayanları camiye sokmuyorlar. Onlar on avroyu ödeyip sadece avluda gezinebiliyorlar. Avludaki güneş saati ve yağmur sularının sarnıçlarda birikmesini sağlayan logar kapaklarının güzelliği dikkatimizden kaçmıyor.

Camiden çıkarak şehrin Medinası’na geliyoruz. Yedi kilometre uzunluğundaki yüksek surlarla çevrili Medina, adeta bir alışveriş merkezi gibi. Medinadaki bir başka güzel yapı da Üç Kapılar Camii. Camiden çıkıp, suyunu içenin mutlaka bir daha buraya geleceğine inanılan ve kuyusundan su çekmekte kullanılan dönme dolabı bir deve ile döndürülen tarihi kahveye geliyoruz. Her yer çini ile kaplanmış. Emin değilim ama bu çiniler hiç yabancı gelmiyor bana.

Kahvelerimiz içip yola koyuluyoruz. Artık yönümüz kuzeydeki plajları ile ünlü turistik sahil kasabası Hammamet. Otelimiz, bir İtalyan yatırımı olan Hotel Lella Baya. Neredeyse Antalya-Kemer’e geldik diyeceğim. Bol yıldızlı otelleri, tatil köyleri, uzun ve

geniş kumsalı, yolları ile gerçekten güzel bir tatil kasabası Hammamet. Başkent Tunus’a 70 kilometre uzaklıkta sakin, sessiz ve gayet huzurlu bir yer.

Bu son günümüzü, zaman zaman deniz kenarında yürüyerek, uyuyarak, kısacası dinlenerek geçiriyoruz. Ertesi sabah çok erken yola çıkıp, havaalanına kadar olan yetmiş kilometreyi aşıp uçağımıza yetişeceğiz.

2011 yılında yaşanan “Arap Baharı” ya da “Yasemin Devrimi” adını verdikleri değişim dilerim bir işe yarar da dost Tunus halkı, daha özgür, daha varlıklı ve daha mutlu günlerine kavuşur.

Dünyanın başka bir köşesinde buluşmak umuduyla,

Gezenlere

Gezmek isteyenlere,

Gezmesini bilenlere,

Bitmeyen yolculuklar diliyorum.

OPTİSYENİN

E-DERGI
Sayı: 39 ŞUBAT 2017
SESI
Optik Magazin Dergisi

HABER

Gözlük bir İtalyan buluşudur

EKONOMİ

Fark yaratan arayı açıyor

MODA

Gözlük tutkusu

SAĞLIK

Lens kullanırken
gözlük takılır mı?

www.mercanoptik.com.tr

ben.x[®]
sunglasses

ben.x[®]
memory eyewear

by **mercan**

@benxeyewear

